

ՍՈՒՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՅ ՊԱՇՏՆԱՐ ԱՆ ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԻՐԱՆԵԱՆ-ԻՐԱՔԵԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ԶԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

Երեքշաբթի, 19 Մարտ 2019-ին, Սուրիոյ Նախագահ Պաշտար ալ Ասատ ընդունեց իրանեան-իրաքեան միացեալ զինուորական պատուիրակութիւն մը: Պատուիրակութեան մաս կը կազմէին իրանեան բանակի իրամանատար գնդապետ Մուհամմետ Պաքիրի, իրաքեան բանակի իրամանատար Օսման ալ Ղանմի եւ զոյգ երկիրներու զինուորական իրամանատարներ: Զանդիպուսներկայ եր Սուրիոյ պաշտպանութեան Նախարար, սուրիական բանակի փոխիրամանատար Ալի Ապտալլա Այուպ: Զանդիպուս մին քննարկուեցան Սուրիոյ ներկայ իրավիճակը, քաղաքական եւ զինուորական գարգացումները, երեք երկիրներուն միջեւ գանձան ծրագրերու համակարգումի ամրապնդման միջոցները, ի նպաստ ահաբեկչութեան դէմ պատերազմի յաջող ընթացքին:

Նախագահ Ասատ յայտնեց. «Սուրիոյ, Իրանի եւ Իրաքի յարաբերութիւնները կայուն են: Անոնք աւելի ամրապնդուեցան Սուրիոյ իննամեայ պատերազմի ընթացքին՝ երբ սուրիական, իրանեան եւ իրաքեան բանակները միասնաբար ահաբեկչութեան դէմ պայքարեցան: Սոյն հանդիպումը կրնանք համարել ազգային սկզբունքներու, յատկապէս ազգային արժանապատուութեան պահպանման նուիրուած հանդիպում: Սա կը փաստէ նաեւ, որ մենք մէկ թշնամիի դէմ մէկ ճակատամարտ կը մղենք»:

Իր կարգին Մուհամմետ Պաքիրի դիտել տուաւ. «Ահաբեկչութեան դէմ պատերազմ մղելն ու Սուրիոյ պաշտպան հանդիսանալը ոչ միայն Սուրիոյ, այլ Իրաքի ու Իրանի ազգային ու ռազմավարական շահերէն կը բխին: Ահաբեկչութիւնը որչ տարածաշրջանը թիրախ դարձուցած է եւ տարածաշրջանի բոլոր պետութիւններուն համար վտանգաւոր երեսոյթի վերածուած է, հետեւաբար անհրաժեշտ է տարածաշրջանի ժողովուրդներուն ջանքերը մէկտեղել ու ահաբեկչութեան դէմ միասնաբար պայքարիլ»:

Միւս կողմէն, Օսման ալ Ղանմի յայտնեց. «Սուրիա եւ Իրաք գիրար կ'ամբողջացնեն: Երկու երկիրներուն սահմանները բացարձակապէս արգելք չեն հանդիսանար երկու բարեկամ ժողովուրդներու միասնութեան: Մենք ունինք սոյն պատմութիւնը, աշխարհագրութիւնը, սովորութիւնները, աստիճանները եւ նոյնիսկ նոյն ճակատագիրը»:

ՀՈԳԵՆՈՅՍ Տ. ԵԶՆԻԿ ԲԶՆՅ. ԶՂԶԱՆԵԱՆԻ ՎԵՐԶԻՆ ՕՏՈՒՄԸ ԵՒ ԹԱՂԱՍԱՆ ԿԱՐԳԸ

Բերիոյ Զայոց Թեմի ժրագան եւ նուիրեալ եկեղեցականներէն՝ Արժ. Տ. Եզնիկ Բնյ. Զղջանեանին անժամանակ մահը սուգի մատնեց սուրիահայութիւնը, մասնաւորաբար հալէպահայութիւնը: Լուսահոգի քահանան ի Տեր հանգեաւ Զինգշաբթի, 14 Մարտ 2019-ի երեկոյեան, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Խորեն Բնյ. Պերթիպեան
 Շաբ. 19 16

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՆՍՕՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՏԻՓԱՆ ՆԱՅՐԱՊԵՏԻ ՆՈՎՈՒԲՊԵՏԱԿԱՆ
ԱՅՅԵՆՈՒԹԻՒՆԸ ՆԱԼԻՊ
ԵՒ ՍՐԲԱԳՈՐԾՈՒՄ
ՍՐԲՈՅ ՔԱՌԱՍՆԻՅ ՄԱՆԿԱՆՅ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
Ձեռամբ՝
ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր ժողովուրդին, որ Բերիոյ Զայոց Թեմի Վերաշինութեան եւ Վերականգնումի աշխատանքներու շրջագիծէն ներս, Սրբոց Բառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցոյ, գանձակատան եւ մայր մուտքի վերաշինութեան աշխատանքները աւարտած են:

Եկեղեցոյ Սրբագործման Առիթով՝

1) ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Վեհափառ Զայրապետ Զալէպ կը ժամանէ Ուրբաթ, 29 Մարտ 2019, յետմիջօրէի ժամը 4:00-ին, եւ **Ս. Աստուածածին Եկեղեցոյ մէջ** կը մատուցուի Կանոնական Աղոթք:

2) ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսի Ձեռամբ Եկեղեցոյ Սրբագործումն ու Վերաբացումը տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 30 Մարտ 2019, առաւօտեան ժամը 9:00-ին: Եկեղեցական արարողութիւններու աւարտին, Սրբագործուած Եկեղեցոյ մէջ տեղի կ'ունենայ ժողովրդային աջահամբոյր:

3) Բարձր հանդիսապետութեամբ Վեհափառ Զայրապետին, Սրբոց Բառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցոյ անուանակոչութեան տօնին առիթով, Կիրակի, 31 Մարտ 2019-ին, Ս. Եւ Անմահ Պատարագ կը մատուցուի սրբագործուած եկեղեցիէն ներս, առաւօտեան ժամը 9:30-ին:

Ս. Եւ Անմահ Պատարագը կը մատուցէ Բերիոյ Զայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տեր Շահան Սրբ. Արք. Սարգիսեան, յընթացս Ս. Պատարագին, Վեհափառ Զայրապետը կ'ուղղէ իր հայրապետական պատգամը:

Զրաւիրուած են մեր ժողովուրդի գաւակները մասնակցելու հոգեպարար արարողութիւններուն եւ ստանալու Վեհափառ Զայրապետին օրհնութիւնը:

ԴԻՄԱՆ
 ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

**ՄԱՅՐԵՆՈՒ
 ՕՐՈՒՄԸ
 ՏՈՒՆԱՅՐԱՐՈՒԹԻՒՆ**

ՀՈՒՍՏՈՒՐՈՒԹԵԱՐ՝
 ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
 ԳԻՆՆ. Տ. ԵԱԶԱՆ Ա. ԱՐԽ. ՄԱՐԳԱՆԵԱՆ

ԿԵՏԱՆԵՐՊՈՒԹԵԱՐ՝
 Ս.Օ.ԽԱԶԻ ԾՐԶԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅ ԿԻՆ ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐ

Հինգշաբթի 28 Մարտ 2019, երեկոյեան ժամը 4:00-ին
 Գ. ԵԱՅԻՆԵԱՆ ՍՐԱԶԵՆ ԵՐԱՍ

ՀՕՄ-Ի
 «ՀԱՅ ՄԻՐՏ» Ի

ԽԵՄ

ԱՄԵՆԿ
 1939 - 2019

Խմբագրական

ԻՆՉ ԿԸ ՊԱՏԱՆՋՈՒԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՈՒՍՈՒՑԻՉԷՆ (ՈՒՍՈՒՑՉԱՅ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Ազգերու եւ ժողովուրդներու կրթադաստիարակչական ու գիտական մակարդակը մեծաւ մասամբ կախեալ է ուսուցիչներէն: Անոնք են, որոնք սերունդներ կը դաստիարակեն ու մատղաշ հոգիներուն դիմաց գիտելիքներու ծով աշխարհը կը բանան: Որակեալ ուսուցիչը մարդը կերտողն ու անոր թռիչք տուողն է, ուստի մեծ է անոր դերը հասարակութեան որակի ուրուագծման մէջ: Ուսուցիչն է, որ կը կերտէ վաղուան առաջնորդը, սակայն երբ ան չի բացայայտեր աշակերտին ներքին գործընթացը, անոր ուժին աղբիւրը, ձախողութեան կրնայ դատապարտել զինք իր ողջ կեանքին ընթացքին:

Պոլսահայ բանաստեղծ Չահրատ իրաւացի էր երբ կ'ըսէր.

«Ուսուցիչ ըլլալ

Եւ սորվիլ ուզող ուղեղներէն ներս
Նոր գիտելիքներ ներմուծել ջանալ
Փորձե՞ր էք բնաւ

Չէք գիտեր ինչ խոր հաճոյք է – կը զգայք –
Յեղ մը որ համը առիք – այրեցայք –
Չէք կրնար դիրաւ պրծիլ ազատիլ
Ձեզի ո՞վ ըսաւ ուսուցիչ ըլլաք...»

Իսկապէս, որքան խոր հաճոյք առթող, նոյնքան ալ մեծ պատասխանատուութիւն ենթադրող կոչում է ուսուցչութիւնը, յատկապէս ներկայ ժամանակներուն մէջ:

21-րդ դարու կրթական գործընթացը արմատական փոփոխութիւններ կրած է, յատկապէս այն պատճառով որ սրընթաց զարգացող արհեստագիտութիւնը ներխուժած է գիտութեան ու կրթութեան բազմազան ոլորտներ: Ուսանողները եւս փոխուած են. անոնք ակտիւ բաց են նորութիւններուն դիմաց եւ ակնկալուած արդիւնքը չեն տար, եթէ կրթական հաստատութիւններ դասական ու ժամանակավրէպ ուսուցման ձեւեր կիրարկեն:

Կրթութիւնը այս օրերուն կախեալ չէ միայն լաւ դասագիրքերէն, այլեւ աշակերտին մտածելու կարողութենէն, տեղեկատուական բաց համակարգէն եւ արհեստագիտութեան զարգացումէն: Այսինքն պատճառով կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը համարժէք ըլլալու են ներկայ ժամանակուան պահանջներուն: Յատկապէս պէտք չէ մտահան ընել, որ ներկայ սերունդին համար դասաւանդութիւնը արդիւնաւետ կը դառնայ, երբ ան կարենայ իր ստացած գիտելիքը օգտագործել դասարանէն դուրս՝ իր առօրեայ կեանքին մէջ ու շօշափել անոր բարիքը:

Ճիշդ այստեղ է որ ուսուցիչին դերը կ'ընդգծուի: Ժամանակակից ուսուցիչն է, որ աշակերտը պիտի մղէ աշխատունակ դառնալու եւ թուայնացած այս դարուն մէջ իր կարողութիւնները զարգացնելու:

Ուսուցիչը, ուրեմն, ոչ միայն աշակերտին ուսում ջամբող տարրն է, այլեւ անոր հմտութիւնները յայտնաբերող ու զարգացնող, միտքը ընդլայնող, զինք քննական մտածողութեան եւ ստեղծագործութեան մղող խորհրդատունն է: Այս բոլորին որպէս արդիւնք, աշակերտին յաջողութիւնը ուսուցիչին ալ յաջողութիւնն է միանշանակ:

Ժամանակի թաւալումին եւ արհեստագիտութեան զարգացումին հետ, ուսուցիչին դերն ալ փոխուած է փաստօրէն: Ներկայ ուսուցիչը ժամանակի զարգացումներուն հետ տեւաբար քայլ պահողն է, ուսուցման դասական ձեւերէն անդին նորութիւններ մուծողն է նաեւ:

Կ'ապրինք այնպիսի արագ զարգացող ու մրացակցային աշխարհի մը մէջ, ուր ապագայ կը խոստանան այն երիտասարդները, որոնք աշխատունակ ու զանազան միջավայրերու հետ գործակցող են, ունին քննական մտածողութիւն, ստեղծագործելու ունակութիւն, արհեստագիտութեան ընձեռած միջոցներէն առաւելագոյնս օգտուելու հմտութիւն եւ տեղեկատուական բաց համակարգի անսահման աղբիւրները օգտագործելու կարելիութիւն: Ուսուցիչին պարտականութիւնն է, ուրեմն, ազգային դաստիարակութեան, բարոյական արժէքներու սերմանման կողքին, երեւան բերել աշակերտին վերոյիշեալ հմտութիւններն ու ուղեղը զինք, որպէսզի զարգացնէ միտքն ու նախասիրութիւնը՝ օգտուելով ժամանակակից ուսուցման բոլոր միջոցներէն: Այսպիսով ուսումը կը դառնայ ակտիւ հաճելի, դասարանը կը դառնայ զարգացման նպաստող միջավայր, իսկ աշակերտը առաւել մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի դասերուն:

Ձեր նուիրական առաքելութեան անդրադառնալով մեր յարգանքն ու լաւագոյն մաղթանքը կը յայտնենք Ձեզի, նուիրեալ ուսուցիչներ, որ ուսման գործընթացը դուրս բերելով դասարանի սահմանէն, աշակերտը գիտութեան լոյսին կ'առաջնորդէք:

«Գ.»

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ

ՄԱՍՆՈՅ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Սուրիոյ պաշտպանութեան նախարարին իրանեան եւ իրաքեան բանակներու հրամանատարներուն հետ ունեցած մամուլի ասուլիսը, Մուալլէմ-Պետրոսըն եւ Մուալլէմ-Մարուըր հանդիպումները, Սուրիոյ մէջ «T-34» մակնիշի ռուսական հրասայլի մը յայտնաբերումը եւ սուրիացի տեղահանուածներուն հարցը այս շաբթուան սուրիական մամուլին գլխաւոր էջերը կը գրաւէին:

ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէ, որ Կիրակի, 17 Մարտ 2019-ին, Սուրիոյ պաշտպանութեան նախարար Ալի Այուպ պաշտօնական խորհրդակցութեան նիստ մը կատարած է իրանեան եւ իրաքեան զինուորական միացեալ պատուիրակութեան հետ: Կողմերը ամբողջական արժեւորումը կատարած են ահաբեկչութեան դէմ ցարդ մղուած պայքարին, երեք երկիրներու ռազմավարական ձեռքբերումներուն ու անոնց բանակներուն արդիւնաւետ գործակցութեան:

Յետ խորհրդակցութեան, պաշտպանութեան բանակներուն հրամանատարները միացեալ մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին խորհրդակցութիւնները արդիւնաւետ եւ խոստմնալից համարած են, միեւնոյն ժամանակ երեք երկիրներու գործակցութեան ընդլայնումին անհրաժեշտութիւնը շեշտած են:

Անոնք դիտել տուած են, որ տարածաշրջանի անվտանգութիւնը համընդհանուր հարց է, ոչ թէ զուտ տեղայնական: Յետեւաբար երեք երկիրները պէտք է համակարգեն ապահովական ու պաշտպանական իրենց աշխատանքները:

Միւս կողմէ սուրիական «Syria Now» կայքը կը տեղեկացնէ, որ Դամասկոս վերստին պատրաստակամութիւն յայտնած է Սուրիոյ մօտ ՄԱԿ-ի յատուկ բանազնաց Կիր Պետրոսընի հետ միջսուրիական բանակցութիւնները խթանելու՝ Սուրիոյ ինքնիշխանութիւնը, անկախութիւնն ու տարածքային ամբողջականութիւնը յարգուած տեսնելու պայմանով: Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ուալիտ ալ Մուալլէմ Պետրոսընի ընդունելութեան ընթացքին այս հարցով Դամասկոսի յստակ դիրքորոշումը պարզաբանած է՝ շեշտելով, որ տագնապի քաղաքական լուծումը պէտք է ընթանայ Սուրիոյ ղեկավարութեան ուղղակի մասնակցութեամբ, իսկ Սուրիոյ ժողովուրդը ինք է որ պիտի ուրուագծէ իր երկրին ապագան:

Իր կարգին, Պետրոսըն գոհունակութիւն յայտնած է Դամասկոս այցելութեան առիթով, քանի որ այս այցելութիւնը Սուրիոյ կառավարութեան հետ խորհրդակցութիւնները շարունակելու եւ քաղաքական գործընթացը յառաջ մղելու առիթ հանդիսացած է:

ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէր նաեւ, որ Երեքշաբթի, 19 Մարտ 2019-ին, Մուալլէմ ընդունած է Կարմիր Մահիկ Միջազգային Կազմակերպութեան նախագահ Փիթըր Մաուըրը եւ անոր ընկերակցող պատուիրակութիւնը:

Հանդիպումին ընթացքին կողմերը խորհրդակցած են սուրիական բարեփոխական կազմակերպութիւններու հետ գործակցութեան ընդլայնումին շուրջ, ինչ որ պիտի նպաստէ Սուրիոյ ժողովուրդի մարդասիրական իրավիճակի բարելաւումին եւ պատերազմէն տուժած քաղաքացիներու կարիքներու ապահովումին:

Սուրիական «Շամ Թայմ» կայքը իր կարգին կը յայտնէ, որ Երկուշաբթի, 18 Մարտ 2019-ին, Սուրիոյ մէջ ռուսական ոստիկանական գումարտակի հրամանատար Ռոստոմ Նուրմախաժեւ հաղորդած էր, թէ ռուսական ստորաբաժանում մը Կուլանի սուրիական-խորայլեան սահմանագիծին վրայ խրամի մը մէջ թաղուած սովետական «T-34» հրասայլ մը յայտնաբերած է:

Հրամանատարը դիտել տուած էր որ. «Հրասայլի դուրս բերումէն եւ քննութեան ենթարկումէն ետք պարզուած է, որ ան 1973-էնի վերայնտեղ թաղուած է»:

Հրասայլը վերանորոգուած է:

Սուրիացի տեղահանուածները կրկին լուսարձակի տակ առնելով, ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէր, որ Լիբանանի ժողովրդավար Կուսակցութեան նախագահ Թալալ Արսլան բողոք բարձրացուցած է կարգ մը պետութիւններուն սուրիացի տեղահանուածներուն տունդարձին արգելք հանդիսանալուն գծով: Ան կոչ ուղղած է Լիբանանի կառավարութեան գործակցելու Սուրիոյ կառավարութեան հետ եւ համակարգելու տեղահանուածներու տունդարձի աշխատանքները:

Հայկական Լուրեր

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐԵՒՈՅ ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԵԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հիմա որ արդեն աւարտած է Թուրքիոյ Հայոց 84-րդ Պատրիարք Մեսրոպ Արք. Մուրաֆեանի յուզարկարութիւնն ու վերջին օժման արարողութիւնը, ՀՀԴ Հայ Դատի Կեդրոնական Խորհուրդը, ցաւակցելով պատրիարքի հարազատներուն եւ հայ համայնքին, կը յայտարարէ, որ ուշադրութեամբ պիտի հետեւի Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան աթոռին համար ընտրութիւններու ընթացքին, յատկապէս՝ Թուրքիոյ իշխանութիւններուն հաւանական միջամտութիւններուն:

Մուրաֆեան պատրիարքի հիւանդութեան ամբողջ տեւողութեան, Թուրքիոյ իշխանութիւնները ամէն առիթ եւ կարելիութիւն օգտագործեցին պառակտելու համայնքը, խոչընդոտելու գործընթացը եւ խանգարելու համայնքին համար առաջնահերթ կարեւորութիւն ունեցող այս իրաւունքին նուիրագործումը: Մուրաֆեան պատրիարքի վախճանումը վերցուցած է Թուրքիոյ իշխանութիւններուն կողմէ որեւէ առարկութեան հիմնաւորում շարունակելու ճգճգել պատրիարքի ընտրութիւնները:

ՀՀԴ Հայ Դատի Կեդրոնական Խորհուրդը, տարբեր կեդրոններու եւ երկիրներու մէջ գործող իր գրասենեակներուն եւ յանձնախումբերուն ցանցով, պիտի շարունակէ արձագանգել Թուրքիոյ իշխանութիւններուն կողմէ՝ միջազգային օրէնքի համաձայն Թուրքիոյ հայ համայնքի իրաւունքներու ոտնահարման բոլոր փորձերուն:

Միաժամանակ կոչ կ'ուղղենք Թուրքիոյ հայութեան, համայնքին համար ճակատագրական այս պահուն, ըլլալ միակամ եւ աներկայօրէն պաշտպանել իր իրաւունքները:

ՀՀԴ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴ 19 Մարտ 2019

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՐՃԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Երկուշաբթի, 18 Մարտ 2019-ին, Արամ Ա. Կաթողիկոս ընդունեց աշխատանքային այցելութեամբ

միրճեան, «ԱՌԻ»-ի խորհուրդի անդամներ Վաչէ Մելքոնեան եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան

Լիբանան գտնուող Արցախի Հանրապետութեան պետական նախարար Գրիգորի Մարտիրոսեանը: Պետական նախարարին կ'ընկերակցէր Արցախի Շահումեան շրջանի վարչակազմի ղեկավար Գագիկ Մարտիրոսեանը: Հանդիպումին ներկայ էին նաեւ Լիբանանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Վահագն Աթաբեկեան, «Արցախ Ռուց Ինվեսթմենթ» (ԱՌԻ) ներդրումային ծրագիրներու կազմակերպութեան ներկայացուցիչ Բենիամին Պլաքճեան, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ Արցախի Հանրապետութեան մնայուն ներկայացուցիչ Կարօ Զեպապճեան, Արցախի Հանրապետութեան մնայուն ներկայացուցիչի խորհրդատու Պետո Տե-

Ազգային կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Ստեփան Տէր Պետրոսեան:

Պետական նախարարը վեհափառ հայրապետին զեկուցեց այցելութեան նպատակը եւ հակիրճ կերպով ներկայացուց յառաջիկային կատարուելիք ծրագիրները: Իր կարգին, Արամ Ա. կաթողիկոս անդրադարձաւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան բերած ներդրումին՝ Արցախի զարգացման եւ բարգաւաճման հովովոյթին մէջ: Այս առիթով, Վեհափառ Հայրապետը անգամ մը եւս շեշտեց Հայաստանի Հանրապետութեան հզօրացման, Արցախի Հանրապետութեան անկախութեան ամրապնդման եւ սփիւռքի ներգրաւուածութեան անհրաժեշտութիւնը յիշեալ աշխատանքներուն գծով: Վեհափառ Հայրապետը յատկապէս յիշեցուց, որ Արցախի հարցը համահայկական առաջնահերթութիւն է եւ այս ծիրին մէջ Արցախի իրողական անկախութեան միջազգային օրինականութիւն ապահովելը անհրաժեշտ է հաւաքական ճիգով շարունակել:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԼԱՅԻՑ ՄԱՐԶԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀԱՅՈՅ ՑԵՂԱՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՃԱՆՉՅՈՂ ԲԱՆԱԾԵԻ ՄԸ

Երկուշաբթի, 18 Մարտ 2019-ին, Իտալիոյ Լացիօ Մարզի խորհրդարանը միաձայնութեամբ ընդունեց Հայոց Ցեղասպանութեան պատմական իրականութիւնը ճանչցող բանաձեւ մը, որուն մէջ խորհրդարանի անդամները գօրակցութիւն եւ աջակցութիւն կը յայտնեն հայ ազգի զաւակներուն, անոնց պատմական ճշմարտութեան համար մղած պայքարին ու մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան ի սպաս յանձնառութեան:

«Հայերն այսօր»ի համաձայն, Հռոմի Հայ Համայնքի խորհուրդին նախաձեռնութեամբ պատրաստուած բանաձեւը ներկայացուցած էր Լացիօ Մարզի խորհրդարանի անդամ Սերճօ Փիրոցցին, որ այս առիթով հայ համայնքին ուղղած իր նամակին մէջ յայտնած է, թէ. «Այս քայլը պիտի հանդիսանայ ճշմարտութեան ու գօրակցութեան պարտաւորեցնող ու անկեղծ արտայայտութիւն մը, ի նպաստ ազգի մը, որ զոհ դարձած է տեղահանութիւններու ու ահաւոր ջարդերու»:

Տիար Փիրոցցի յոյս յայտնած է, որ այս մէկը՝ երիտասարդներուն ու ապագայի սերունդներուն համար ըլլայ «ազդակ» մը, որ պէտքի այդպիսի ոճիւրներ երբեք չկրկնուին:

Լացիօ Մարզը կը հանդիսանայ Իտալիոյ տարածքին մէջ 136-րդ խորհրդարանը, որ կ'ընդունի Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչցող բանաձեւ մը:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ «ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵՆԸ ՓՐԿՈՒՄՏԵՐ. ՀԱԼԷՊԻ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՏԱՆ ՈՐԲԵՐԸ»

Թուրքիոյ մէջ հրատարակուած է նոր գիրք մը՝ «Ցեղասպանութենէն Փրկուածներ. Հալէպի Փրկութեան Տան Որբերը» խորագիրով: Գիրքին հեղինակներն են՝ Տիգրէ Աբար Պիլկին (քիւրտ), Մաթիաս Պիորկուլուստ (դաւիթաբազի) եւ Թաներ Աբչամ (թուրք հանրածանօթ այլախոհ): Գիրքը կը ներկայացնէ Ցեղասպանութենէն փրկուած 1700 որբուայրիներու պատմութիւնը՝ բացատրողական ծանօթագրութիւններով: Որբուայրիներ, որոնք տարագրութենէն ետք, Սուրիոյ տարածքին, մինչեւ 1918 այլազգիներու տուններու մէջ պահուած էին, ապա Ազգերու Լիկայի բարեսիրական աշխատանքներու գործակատար, դանիական «Հայերու Օգնութեան» հիմնադրամի պատասխանատու՝ օրդ. Զարէն Եփփէի ջանքերով մէկ առ մէկ փրկուած ու մեկտեղուած էին Հալէպի Փրկութեան տան մէջ, որպէսզի պահպանեն իրենց ինքնութիւնը:

Գիրքը կ'ընդգրկէ վերապրող հայերու վկայութիւններ, ինչպէս նաեւ Օսմանեան Կայսրութեան արձանագրութիւններէն հազուադիւտ արխիւներ: Յիշեալ վկայութիւնները ատենին գրի առած են օրդ. Զարէն Եփփէն եւ իր օգնականները՝ Մեծ Եղեռնէն անմիջապէս ետք, երբ տակաւին վերապրողներուն յիշողութիւնը թարմ էր եւ կարելի էր

Շար.՝ 12 ➤

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր ժողովուրդին, որ Բերիոյ Հայոց Թեմի Վերաշինութեան եւ Վերականգնումի աշխատանքներու շրջագիծէն ներս, Սրբոց Զառամսից Մանկանց Մայր Եկեղեցւոյ, զանգակատան եւ մայր մուտքի վերաշինութեան աշխատանքները աւարտած են, մասնակցութեամբ մեր ժողովուրդի զաւակներուն եւ անհատ բարերարներու նուիրատուութիւններով: Վերաշինութեան երկրորդ հանգրուանով՝ պիտի նորոգուին եւ ամբողջացուին տարածքի միւս կառոյցները (պատմական Ս. Աստուածածին Եկեղեցին եւ Ազգ. Առաջնորդարանը, Գանձատունը, սրահները, շրջափակերը):

Առ այդ, գլխաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Շահան Ս. Արք. Սարգիսեանի, Թեմի Ազգ. Վարչութիւնս հիմնեց

«ՍՐԲՈՑ ԶԱՐԱՄՏԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»

Այսու նուիրական այս ծրագրին իրագործման համար, կը հրաւիրենք մեր ժողովուրդի զաւակները, իրենց սրտաբուխ նուիրատուութիւններով մասնակից դառնալու վերաշինութեան գործին:

Նուիրատուութիւնները կը կատարուին Ազգ. Առաջնորդարանէն ներս:

ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԻ ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

15 ՄԱՐՏ 1921. ԹԱԼԷԱԹԻ ԱՀԱՔԵԿՈՒՄԸ

Նազարեթ Պերպերյան

98 տարի առաջ, 15 Մարտին, արիւնի եւ արհաւիրքի ամբողջ պատմութիւն մը խտացնող ու խորհրդանշող արդար հատուցման ահաբեկութիւն մը գործուեցաւ Պերլինի մէջ:

15 Մարտ 1921-ին, Պերլինի Չարլոթընայըրկ թաղին մէջ, օր-ցերեկով, Սողոմոն Թեխլիրեան անունով 25-ամեայ հայ երիտասարդ մը ահաբեկեց Մեհմէթ Թալէաթ փաշան՝ Օսմանեան Կայսրութեան երբեմնի վարչապետը:

Մարտ 15-ը հայոց սերունդներու ազգային յիշողութեան մէջ անշնչելիօրէն դրոշմուեցաւ իբրեւ Օրն Արդարահատուցման, Օրը՝ Թալէաթի ահաբեկման:

Յատկապէս Մարտ 15-ին, ամեն տարի, մեր սերունդներու շրթներէն, հպարտութեան եւ ոգեւորութեան անսանձ գեղումով, բարձրաձայն կը հնչէ Յայոց Յեղասպանութեան ծանրագոյն ոճիրին թիւ 1 պատասխանատուին՝ Թալէաթի ահաբեկման նուիրուած ժողովրդային սրտաբուխ «Գիւնի լից» երգը:

- Աշխարհ պատեց հայի ահը,**
- Գետին ընկաւ թուրքի գահը,**
- Քեզ պատմեմ Թալէաթին մահը,**
- Գիւնի լից, ընկեր ջան, գիւնի լից,**
- Խմողաց անոյշ:**
- Դաշնակցութիւն ժողով արեց,**
- Շուն Թալէաթին մահ որոշեց,**
- Թեխլիրեանի բախտը բացուեց,**
- Գիւնի լից, ընկեր ջան, գիւնի լից,**
- Խմողաց անոյշ:**
- Թալէաթ փաշան փախաւ Պերլին,**
- Թեխլիրեանը հասաւ Ետին**
- Չարկաւ ճակտին, փռեց գետին,**
- Գիւնի լից, ընկեր ջան, գիւնի լից,**
- Խմողաց անոյշ:**
- Շուն Թալէաթին գցին հորը,**
- Լուր դրկեցին պոռնիկ մօրը,**
- Կեցցէ հայոց կամաւորը,**
- Գիւնի լից, ընկեր ջան, գիւնի լից,**
- Խմողաց անոյշ:**
- Յիշատակը միշտ փառաւոր,**
- Շիրիմիդ լոյս Քրիստափոր,**
- Մայիս 28 շնորհաւոր,**
- Գիւնի լից, ընկեր ջան, գիւնի լից,**
- Խմողաց անոյշ:**

Իր ժամանակաշրջանի միջազգային քաղաքականութեան տխրահռչակ դէմքերէն էր Թալէաթ, որ իբրեւ թրքական պետութիւնը կառավարող իթթիհատական եռապետութեան գլխաւոր ներկայացուցիչը, ոչ միայն Օսմանեան Կայսրութիւնը միտնած էր անհեռանկար ու կործանարար Աշխարհամարտին մէջ, այլեւ աշխարհասասան պատերազմի թոհուրեւ «օգտուելով»՝ հրահանգած էր գործադրութիւնը հայ ժողովուրդի բնաջնջման ցեղասպանական ահաւոր ծրագրին:

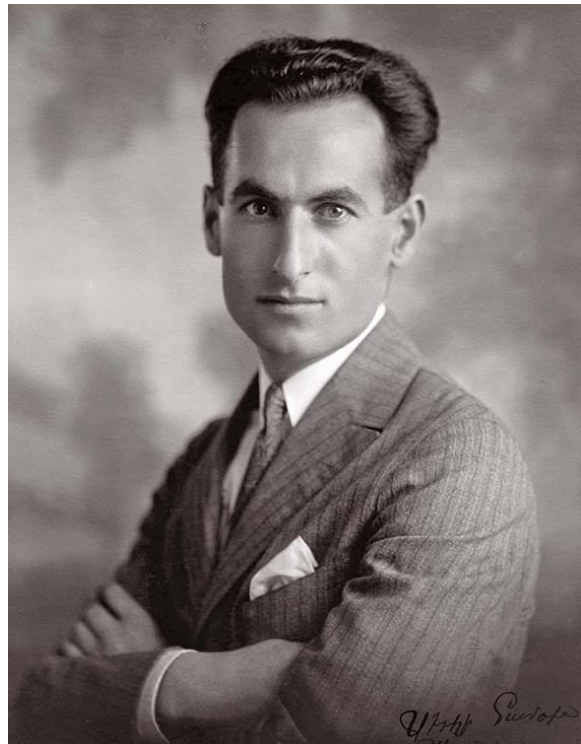
Ինչպէս իթթիհատական ղեկավարութեան բոլոր անդամները, նոյնպէս եւ Թալէաթ Պոլիսէն փախուստ տուած էր՝ Առաջին Աշխարհամարտի ավարտին, չարաչար պարտութիւն կրած թրքական պետութեան յանցագործութիւններուն համար անձնապէս հաշուետուութեան կանչուելու եւ դատուելու անխուսափելի պարտաւորութենէն ձերբազատելու համար:

Թալէաթ հաստատուած էր Պերլինի Չարլոթընայըրկ թաղը, ծպտուած էր ու ինքնաթուղթ փոխած, որպէսզի ոչ ոք գտնէ իր թագստոցը եւ կարենայ այդպէս, օրէնքէ եւ արդարադատութենէ խոյս տալով, «վայելել» իր յանցագործ կեանքին մեղքի պտուղները:

Մեծ հաւանականութեամբ Թալէաթ թերեւս կարենար խուսափիլ Դաշնակիցներու եւ մինչեւ

իսկ իր իշխանութեան հետեւանքով ծանր կորուստ կրած թուրք պետական պատասխանատուներու հետապնդումներէն կամ «արդարադատութենէն»: Բայց Թալէաթի ձեռքերուն վրայ մեկուկէ միլիոն անմեղ հայերու ցեղասպանութեան արիւն կար եւ դեռ չէր չորացած բիւրաւոր հայ նահատակներու՝ հայ մայրերու եւ երեխաներու, հայ կոյտերու եւ ալեհերներու արիւնը:

Այդ առումով ալ, թէեւ աշխարհ մոռացութեան մատնեց հայ ժողովուրդին դեմ թրքական պետութեան գործադրած ցեղասպանութիւնը,

բայց հայ ժողովուրդը, յանձինն Յայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան դատ ու դատաստան իրագործեց եւ վճռեց մահապատիժով արդարութիւնը գործադրել Յայոց Յեղասպանութեան պետական պատասխանատուներուն նկատմամբ:

Եւ յանուն հայ ժողովուրդին ու մեկուկէ միլիոն մեր նահատակներուն՝ Դաշնակցութիւնը գտաւ Թալէաթին եւ Սողոմոն Թեխլիրեան 1921-ին հասաւ Պերլին ու հրէշի բնակարանին առջեւ գետին փռեց հայ ժողովուրդի թիւ 1 ցեղասպանը:

Թալէաթի «երգը շատոնց երգուած էր»... 1919-ի աշնան արդէն, Երեւանի մէջ գումարուած ԶՅԴ 9-րդ Ընդհանուր ժողովին, տրուած էր որոշումը ցեղասպանութեան պատասխանատուներու մահապատիժին: Արմէն Գարոյի եւ Շահան Նաթալիի գլխաւորութեամբ կազմուած էր յատուկ Մարմին՝ ծրագրելու, կազմակերպելու եւ գործադրելու համար Դաշնակցութեան որոշումը: Այդպէս կեանք առաւ թրքական պետութեան գործադրած ցեղասպանութեան գլխաւոր պատասխանատուները ահաբեկելու «Նեմեսիս» (յունական դիցաբանութեան Վրեժի դիցուհին) անունան հետեւողութեամբ գործողութիւնը:

Եւ ճակատագրի դասաւորումով մինչ այդ աշխարհին ու ազգային ընդգրկումով հայ ժողովուրդին անձանօթ դաշնակցականի մը՝ Սողոմոն Թեխլիրեանի վստահուեցաւ իրագործումը Յայկական Արդարագոյն Յատուցման:

Եւ հայ ժողովուրդի արդարադատ, վրիժառու բազուկը խորհրդանշող անունը դարձաւ ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՅԼԻՐԵԱՆ:

Թրքական պետութեան գործադրած Յայոց Յեղասպանութեան թիւ 1 պատասխանատուն (ինչպէս որ Նաթալի կը կոչէր զայն)՝ եղեմնագործ Թալէաթը, կրեց իր պատիժը:

Ազգային Յերոսի դափնեպսակին արժանա-

ւորապէս տիրացած դաշնակցական ահաբեկիչը ծնած էր 2 Ապրիլ 1896-ին, Արեւմտեան Յայաստանի Դարանաղեաց (Կամախ) գաւառի Վարի Բագառի գիւղը, Երզնկայի մերձակայքը: Թրքական իշխանութեան կողմէ երկրէն արքայութեանը տարիներով պանդխտութեամբ հոգաց ապրուստը Երզնկա մնացած իր կնոջ եւ հինգ զաւակներուն, որոնց կրտսերն էր Սողոմոն: Ան իր ուսումը ստացաւ Երզնկայի Նախ Բողոքականաց, ապա՝ Եզնիկեան վարժարաններուն մէջ, իսկ 1912-ին ավարտեց տեղոյն Կեդրոնական վարժարանը, ուր իր առաջին ծանօթութիւնը ունեցաւ դաշնակցական գործիչներու հետ եւ փարեցաւ Դաշնակցութեան:

1913-ին Սողոմոն եւս մեկնեցաւ Սերպիա՝ հոր ու անոր միացած ընտանիքին մօտ, որպէսզի տարի մը ետք անցնէր Գերմանիա՝ բարձրագոյն ուսման հետեւելու համար: Բայց 1914-ին պայթած Առաջին Աշխարհամարտը լրիւ փոխեց նաեւ 18-ամեայ Սողոմոնի կեանքի ուղին:

1914-ի աշնան, ծնողքէն գաղտնի, ան անցաւ Սոֆիա (Պուլկարիա), ուր կը հաւաքագրուէին Կովկաս կամաւոր երթալու պատրաստ Պալքանեան թերակղզիի պանդխտ թէ ուսանող հայ երիտասարդները: Սկիզբը ընթացք չտրուեցաւ Սողոմոնի կամաւոր արձանագրուելու դիմումին, բայց ան յաջողեցաւ, հորը քանի մը նամակներ դրկելէ ետք, ստանալու ծնողին գրաւոր թոյլտուութիւնը իր կամաւոր արձանագրուելուն:

Այդպէս, Յոկտեմբեր 1914-ին, Սողոմոն հասաւ Թիֆլիս եւ միացաւ Սեպուհի վաշտին, որ մաս կը կազմէր Անդրանիկի հրամանատարութեան տակ գործող Կամաւորական Առաջին Գունդին: Երեք տարուան կամաւորական ծառայութիւնը ամբողջապէս թրծեց Սողոմոն Թեխլիրեան դաշնակցական մարտիկի կերպարը: Արեւմտահայաստանի ժամանակաւոր ազատագրութեան հետ, Սողոմոն հնարաւորութիւնը ունեցաւ այցելելու Նաեւ Երզնկա, որուն քարտէքանդ վիճակն ու ամայութիւնը խորապէս ցնցեցին զինք այնքան ծանրօրէն, որ իր կենսագիրներէն Կարօ Գեորգեանի վկայութեամբ՝ «ուշաթափ կ'իյնայ գետին»: Արդարեւ, Երզնկայի եւ շրջակայքի ամբողջ հայութեան հետ, նաեւ իր գերդաստանին 85 անդամները - մայրը, երկու եղբայրներուն կիներն ու զաւակները եւ մօտիկ ազգականները - սպանուած էին 1915-ին: Իսկ իրենց տունը դարձած էր թրքական հանրակացարան»:

Սեփական ընտանիքին, հարազատներուն եւ ամբողջ հայութեան սպանն ու հայրենի օճախին եւ Արեւմտահայաստանի աներումը անհուն ցատումով ու վրեժխնդրութեամբ համակեցին Սողոմոն Թեխլիրեանի ողջ էութիւնը: Խորապէս ցնցիչ այդ փորձառութիւնը հետագային հիմք ծառայեց, Թալէաթի ահաբեկումէն ետք, Թեխլիրեանի դատավարութեան ընթացքին դատապաշտպան Զըրթ Նայմէյըրի (Զոլնեյ համալսարանի իրաւագիտութեան դասախօս) կառուցած պաշտպանողականին:

1917-ին, Կովկասեան ճակատի փլուզումէն եւ ռուսական զօրքերու նահանջէն ետք, Թեխլիրեան անցաւ Կովկաս: Շրջեցաւ հիւսիսային Կովկասի եւ Խրիմի քաղաքներուն մէջ՝ նուիրուելով արեւմտահայ գաղթականութեան հետ այդ ամբողջ ինկած որբերու հաւաքման ու պատասպարման աշխատանքին: Այդ պայմաններուն մէջ, ժամանակի թաւալումին հետ փոխանակ սպիանալու, Թեխլիրեանի սիրտն ու հոգին խոցած վերքերը անելիով բորբոքեցան: Թեխլիրեան ուղարկուեցաւ Պոլիս, ուր ԶՅԴ Կ. Կոմիտէի որոշումով 1920-ի Ապրիլին կատարեց ահաբեկական իր առաջին գործողութիւնը՝ մահապատիժ ենթարկելով Պէշիկթաշի տխրահռչակ թաղապետ Յարութիւն Մկրտիչեանը, որ գլխաւոր մեղսակիցը եղած էր 24 Ապրիլ 1915-ի հայ մտաւորականութեան ձերբակալութեան:

Ահաբեկումէն ետք ան պարտաւորուեցաւ անցնելու Փարիզ, ուր ապրուստի ապահովման

ԸՆԿԵՐՈՒԿԱՆ ԶՐՈՅՑ

Խաժակ Մկրտչյան

Տեղայնական Ու Գաղափարական Կեդրոնացումը

Պատմության դժբախտ ճակատագիրին բերումով հայության ստուար հատուածի մը պարտադրուած էր ապրիլ հայրենիքէն դուրս: Այդ պատճառով, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան եւս վիճակուած էր աշխարհաքաղաքական ու գաղափարական տարաբնոյթ միջավայրերու մէջ գործելու բախտը: Իսկ կազմակերպականօրէն տարբեր միջավայրերու ու մտայնութիւններու ազդեցութեան տակ գործելու փաստին կողքին, Դաշնակցութիւնը իբրեւ գաղափարական շարժում, իր առջեւ գաղափարական կեդրոնացումի հարց դրած է, մեկնելով Հայաստանի ու հայութեան պայքարը մղելու իր կոչումէն:

Այս իրողութիւնը Դաշնակցութեան համար նորութիւն չէ: 1981-ին ՀՀԴ 22-րդ Ընդհանուր ժողովը կը հաստատէր. «Ամենէն չարագուշակ երեւոյթը տեղայնական այլաձեւերիչ մտայնութեան ու գործելակերպի մը գարգացումն է, որ կը սպառնայ ընդհանրական մեր պայքարի գործընթացն ու արդիւնատրուան՝ համագային առումով»:

Մեզ մէ շատեր կը յիշեն, թէ ինչպէ՛ս տեղական ընդհանուր մթնոլորտի ազդեցութեան ներքեւ, ծայրայեղ ծախ հակումներ դրսեւորելով, կազմակերպական որոշ շրջաններու մէջ նոյնիսկ գաղափարական շեղումներու լուրջ փաստեր կ'արձանագրուէին: Բայց մտածելու ազատութեան ու գաղափարական կեդրոնացումին միջեւ հաւասարակշռութիւն պահելու իր պատմական փորձով ու ընդունակութեամբ՝ ՀՀԴ Դաշնակցութիւնը կրցաւ տարբեր Ընդհանուր ժողովներու կողմէ կատարուած ՀՀԴ Ծրագիրին վերա-

մշակումներով ճշդել գաղափարական կեդրոնացումը ամրապնդող այնուհետեւ, որ պիտի առաջնորդէր ամբողջ շարքերը, քաջ հաւատալով, որ գաղափարախօսութիւն ունեցող որեւէ կուսակցութիւն նկարագիր կրնայ կերտել՝ իր շարքերուն մէջ առկայ եւ միջագային գաղափարական հայեացքներու ներգործուն ազդեցութեան տակ կազմաւորուած մտածումներու տարբերութիւնները ներդաշնակելով միայն:

Այսպէս վարուած են նաեւ մեր հիմնադիր սերունդի մտաւորականները, որոնք մերժած են կուրորէն հետեւիլ գաղափարախօսական աշխարհին մէջ առկայ այս կամ այն վարդապետութեան եւ ազգի առանձնայատկութիւններուն համահունչ դրականը վերցնելով ու մտածումներու տարբերութիւնները ներդաշնակելով՝ կերտած են գաղափարական նկարագիր:

Առ այդ, ժողովրդավարութեան, ընկերվարութեան, ազգայնականութեան, յեղափոխականութեան ու այլ խորագրերու տակ հարաւային ու հիւսիսային ամերիկաներու, Եւրոպայի, Նոյնիսկ Հայաստանի մէջ կամ այլուր արտայայտուած բոլոր միտքերը չեն, որ հալած իւրի պէս ընդունելի են Դաշնակցութեան համար: Անոնք կրնան ըլլալ դաշնակցականին համար ազատ կարծիք արտայայտելու դրսեւորումներ, գործ կարելի է գաղափարական մեր կեդրոնացումին պատշաճեցնել՝ անոնց դրական բաժիններուն ներդաշնակումով ու հայացումով: Իսկ մինչայդ, ՀՀԴ Դաշնակցութիւնը ունի իր ինքնուրոյն ուղին ու նկարագիրը:

Պատահական չէ, որ ՀՀԴ 33-րդ Ընդհանուր ժողովը կը հաստատէր

Շար.՝ Էջ 14 >

ՆՇԱՐ

ԵՐԲ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅԱՆՁՈՂԸ ՉԻ ՎՅԱՏԻՐ...

Ս. Մախերտեան

Միջազգային մամուլը աղբիւրներ որոշ չափով արձագանգեցին Պի.Պի.Սի.ի 14 Մարտի այն լուրին, ըստ որուն, անգլիացի Նախկին բանակային մը դատական հետապնդումի պիտի ենթարկուի, 10 Յունուար 1972-ին, Հիւսիսային Իրլանտայի մէջ ցուցարարներու սպանութեան մասնակից ըլլալու յանցանքով: Չինուորին ինքնութիւնը չէ հրապարակուած, ան կը ներկայացուի «Է.Ֆ.» անունով, կ'ըսուի, որ 66 տարեկան է, մաս կը կազմէ բանակայիններու խումբի մը, որուն, խորքին մէջ աւելի քան 20 անդամները մեղադրանքի տակ են, ցուցարարներու վրայ անտեղի եւ անհարկի կերպով կրակած ըլլալու եւ 14 հոգիի մահուան պատճառ դարձած ըլլալու յանցանքով:

...Իրլանտական Լանտընտերի քաղաքը պատմական դէպքերու բեմ դարձած է 70-ականներուն: Առանց մտնելու մանրամասնութեան մէջ, միայն յիշատակենք, որ առերեւոյթ կաթոլիկ-բողոքական

եան, ինչպէս մեր պարագային՝ ազգային ինքնուրոյնութեան պահպանման, ինքնորոշման եւ ազատագրումի հարց է:

1972-ի յիշեալ դէպքը պատմութեան անցած է «Արիւնալի Կիրակի» անունով: Խաղաղ ցոյցի ելած իրլանտացիներ Նախ իրենց դիմաց գտած են բրիտանացի ոստիկաններ (շրջանը կը գտնուէր բրիտանական իշխանութեան տակ, հետեւաբար ոստիկաններու եւ բանակայիններու ներկայութիւնը արտասովոր չէր), իսկ երբ ոստիկանութիւնը անկարող դարձած է հակակշռելու ցուցարարները, դիմած է բանակայիններու աջակցութեան: Հետեւանք՝ «Արիւնալի Կիրակի»-ն, պատճառ դարձաւ Անգլիոյ դէմ իրլանտացիներու պայքարի սաստկացման, Իրլանտայի Յեղափոխական Բանակի՝ Այ. Ար. Էյ.-ին աւելի կազմակերպ ու բիրտ գործողութեանց շրջապագերծման: Մնացեալը արդէն պատմութիւն է. իրլանտացիք տասնամեակներ շարունակ զինեալ պայքար

Չոներուն Յուշապատը

դիմագիծով ներկայացող հակամարտութիւնը ըստ էութեան կը նպատակադրէր վերջ դնել բրիտանական «գրաման» եւ տիրապետութեան, հանդիսանալով նորագոյն մէկ էջը այն տագնապին մէջ, որ կ'երկարի դարերու վրայ: Եթէ մէկը պատմութեան էջերը պրպտէ, պիտի նկատէ, որ իրլանտացիներուն ու անգլիացիներուն միջեւ արձանագրուած են արիւնալի այնպիսի էջեր (մէկ տարբերակն ալ սկզբնականներուն հետ), որոնք փուլ առ փուլ կուտակած են ատելութիւն՝ հանդէպ անգլիացիներուն. հակադրութիւնը որոշ գիծերու մէջ կը յիշեցնէ այն տխուր դրուագները, որոնք կերտուած են թուրքոյ հայաշաղկապ վարքագիծին հետեւանքով, այն ձեւական տարբերութեամբ, որ մեր պարագային, կար կրօնական գործօնը՝ իսլամ-քրիստոնեայի հակադրութիւնը, մինչդէռ հոն, առերեւոյթ միջքրիստոնեական յարանուանական է տագնապը, իսկ ըստ էութեան

մղեցին, ԻՅԲ-ը դատուեցաւ անհրաժեշտական խմբաւորումներու ցանկին, անոր կարգ մը անդամները նա՛եւ խաղաղ ցոյցերով ու զիրենք մահուան առաջնորդող հացադուլերով բարձրացուցին իրենց բողոքի ձայնը, մինչեւ որ շուրջ 20 տարի առաջ, անգլիացիք ի վերջոյ ստիպուեցան բռնել զիշումի ու Նահանջի ճամբան: Այսօր, լարուածութիւնը բոլորովին չէ դարմանուած եւ վերջերս, նոր դրսեւորումներ կ'ունենայ... Եւրոպական Շուկայէն Բրիտանիոյ հեռանալու ծրագիրին ծիրին մէջ, Իրլանտայի ծանօթ կեցուածքին պատճառով:

Լարուածութիւնն ու յարակից դէպքերը թողունք պատմութեան, փակագիծը փակենք եւ վերադառնանք «Է.Ֆ.» կոչուած բանակայինը դատարան կանչելու լուրին:

Այս պատմութիւնն ալ նորութիւն չէ: «Արիւնալի Կիրակի»-ին դէմ բողոքի ու յանցաւորները հաշուե-

Շար.՝ Էջ 14 >

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթասիրաց Ս. Չեմպերճեան Երկրորդ վարժարանը անհրաժեշտ կարիքը ունի հետեւեալ պաշտօնները վարող անհատներու.-

1- Տեսուչ

2- Ուսուցիչներ՝

Ա- Հայերէնի

Բ- Արաբերէնի

Գ- Պատմութեան եւ ընկերային գիտութիւններու

Դ- Ուսողութեան

Ե- Գիտութեան

Զ- Բնագիտութեան եւ տարրագիտութեան

Է- Համակարգչային գիտութիւններու

Ը- Անգլերէնի

Թ- Ֆրանսերէնի

3- Տնտես մայրիկ

Դիմողները պարտին ունենալ համապատասխան վկայականներ եւ դասաւանդութեան կրթական ձեռնհասութեան տիպով:

Դիմում ներկայացնողներէն կը խնդրուի ներկայաւալ տնօրէնութեան՝ դպրոցի ժամերուն ընթացքին:

ՄԵՏՐՈՂ ԱՐԶ. ՄՈՒԹԱՖԵԱՆ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԻՇԼԻ ԳԵՐԵՉՄԱՆԱՏԱՆ ՄԵՉ ԹԱՂՈՒԷՅԱԼ

17 Մարտին, Գումգափուի Ս. Աստուածածին Մայր եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած է Մետրոպոլիտոս Արքեպիսկոպոս Մուրաֆեանի յուղարկաւորութիւնը: Այնուհետեւ Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքը թաղուած է Իսթանպուլի հայկական Շիշլի գերեզմանատան մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութեան ներկայ եղած են Թուրքիոյ Խորհրդարանի հայ պատգամաւոր Կարո Փայլան, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի Արեւմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակի եւ Վատիկանի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ներկայացուցիչ Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեան, Գուգարաց Թեմի Առաջնորդ Սեպուհ Արքեպիսկոպոս Չուլճեան, Մայր Աթոռի Դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ Եպիսկոպոս Խաչատրեան:

Յիշեցնենք, որ Մետրոպոլիտ Մուրաֆեան ծնած է 1956-ին Իսթանպուլ: 1973-1975-ին բարձրագոյն ուսման հետեւած է Շտուտկարտի ամերիկեան քոլեժի գերարուեստի եւ պատմութեան համալսարանէն ներս: 1975-1979-ին

ուսումը շարունակած է ԱՄՆ-ի Թեննիսի Նահանգի Մեմֆիսի պետական համալսարանէն ներս: 1977-ին ձեռնադրուած է սարկաւազ, սոյն թուականին ձեռնադրուած է կուսակրօն քահանայ:

Մետրոպոլիտ Մուրաֆեան Պոլսոյ հայոց պատրիարք ընտրուած է 1998-ին: 2008-էն ի վեր պատրիարք Մուրաֆեան առողջական հարցերու պատճառով կը գտնուէր բժիշկներու հսկողութեան տակ: Իսկ Պատրիարքութիւնը մինչ օրս կը ղեկավարուի հոգեւոր խորհուրդին կողմէ. պատրիարքական փոխանորդ ընտրուած է Արամ Արքեպիսկոպոս Աթէշեան:

ԹՈՒՐԵՒԱ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍԷ ՔԻՐՏ ԱՆՉԱՏՈՂԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԵՄ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ ՄԻԱՅԵԱԼ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԱՉՄԱԿԵՐՊԵԼ

«Էրմէնիհայէր»-ի համաձայն, Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարար Սիւլէյման Սոյլու, պետական «Անատոլու» լրատու գործակալութեան հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնած է, որ Թուրքիա կը պատրաստուի քիւրտիստանի Բանուորական Կուսակցութեան դէմ Իրանի հետ ռազմական միացեալ գործողութիւն մը իրականացնել:

Ըստ Սոյլուի, ներկայիս թրքական կողմը արդէն իսկ որոշ քայլեր կ'առնէ այդ ուղղութեամբ: Այժմ կողմերը քրտական անջատողական կուսակցութեան մասին հետախուզական տուեալներ կը համադրեն ու կ'արժեւորեն:

ՊԱՆԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

Երբ մտաբերենք պահեցողութեան խորհուրդը, նախ կը կարծենք, որ մեզմէ պահանջուածը կենդանական արտադրութիւն հանդիսացող ամեն տեսակի ուտելիքներէ հրաժարիլն է պարզապէս, այսինքն՝ մարմինէն զրկածը հոգիին պիտի սնուցանենք, որպէսզի աւելիով մօտենանք Աստուծոյ: Լոզուքը դարձած այս գաղափարը խցակի մը նման կը փակէ մեր ականջները ու կը վարագուրէ մեր աչքերը եւ մենք չենք լսեր ու չենք տեսներ պահեցողութեան միւս կարեւոր յատկանիշերը:

Ճիշդ է, որ պահեցողութիւն կարեւոր է մարմնաւոր ժուժկալութիւնը, սակայն, ան բաւարար չէ ճիշդ ընթացքով մը ապրելու համար: Պահեցողութիւնը խորքին մէջ կը պարփակէ նիւթականէն աւելի հոգեւոր մարտահրաւեր մը, որ տեղի պէտք է ունենայ մեղքին դէմ եւ ոչ՝ մեր նմանին. մեր անձէն աւելի մեր նմանին կարեւոր է: Բնականաբար պահեցողութեան ընթացքին մարդ կը հեռանայ կարգ մը ուտելիքներէ, սակայն ուտելիքէն աւելի պէտք է հեռանայ մեղքէն ու սատանայէն, որոնց ժակիքները միշտ սրուած ու պատրաստ են՝ հարուածելու տկարը:

Մարդը մեղքի արատին մղելու մասին Յիսուս Բրիտոսուս հետեւեալը ըսած է. «Բերնէն մտածը չէ՛ որ կը պղծէ մարդը, այլ ինչ որ դուրս կ'ելլէ բերնէն՝ այն է որ կը պղծէ մարդը» (Մտ 15. 11):

Կը պատմուի, թէ ակումբային շրջանակի մը մէջ կային ընկերներ, որոնք իրարու հետ շատ մտերմիկ յարաբերութիւն ունէին: Անոնց մէջ կար մէկը, որ տարբեր էր միւսներէ: Թէեւ շատ աշխատասեր ու բաւական գործունեայ էր, սակայն ուներ թերութիւն մը՝ ինքնասիրութիւն: Այդ բնաւորութեան պատճառով լաւ ձեւով չէր ընդունուած ընկերներուն եւ առհասարակ ընկերութեան կողմէ: Իր յարաբերութեան մէջ շատ դիւրագրգիռ ու ջղային էր, այդ պատճառով լաւ հռչակ չէր վայելէր: Երբեք չէր ընդունէր ուրիշին կարծիքը, համոզուած էր, որ միայն ինքն էր ճիշդը, հետեւաբար եթէ գաղափարներուն հակասող մը գտնուէր, երբեք չէր հակուրծեր անոր:

Անհատական ու ընտանեկան կեանքին մէջ եւս հարցեր ունէր: Երբեք չէր ուզէր ենթարկուիլ ծնողական հրահանգներու, որոնք իր գաղափարներուն հետ խոտոր կը համեմատէին: Երբեք կարեւորութիւն չէր տար որեւէ մէկուն խրատին, ենթադրելով որ ոչ մէկ օգուտ ունին անոնց: Ներքնապէս հանգիստ չէր, ներսիդին վառող կրակ մը կ'այրէր ոչ միայն սիրտը, այլեւ՝ բովանդակ էութիւնը: Այդ կրակը նախանձն էր:

Նախանձը այնքան աճած էր իր մէջ, որ առանց զգալու սկսած էր վնաս հասցնել իրեն: Օրինակ՝ երբ տեսներ մէկը, որ իրմէ լաւ վիճակի մէջ է՝ կը նեղանար, կը սկսէր այդ անձին դէմ գրպարտութիւններ ընել, որպէսզի մարդիկ իր վրայ ուշադրութիւն դարձնեն:

Եթէ պատահէր, որ այդ ընկերներուն աշխատանք մը վստահուէր... Նախանձոտը կամ երբեք չէր աշխատէր, որովհետեւ իր անձնաւորութիւնը չէր շեշտուէր այդ աշխատանքով, կամ ալ կը պարտադրէր իր գաղափարները, զորս լաւագոյնը կը համարէր, բնականաբար իր «ես» շոյելու համար: Երբեմն կը պատահէր, որ աշխատասեր ըլլալուն պատճառով շատեր օգնութիւն կը խնդրէին իրմէ, սակայն ոչ մէկուն օգնութեան ձեռք կ'երկարէր, որովհետեւ ինքնասիրութիւնն ու Նա-

խանձը չէին մղէր զինք բարիք գործելու. կը կարծէր, որ այդպիսով օգտուողը կրնայ իրմէ աւելի լաւ բան մը մէջտեղ բերել: Ընդհակառակը՝ ամեն կերպ կը փորձէր ընկճել դիմացինը, որպէսզի միայն ինք երեւի ու գովուի:

Այս անձը հետզհետէ կը սկսի մերժուիլ եւս այն ընկերութիւններէն, որոնց մէջ կը կարծէր իր հակադասութիւնը գտնուել: Սակայն, ինչպէս կը տեսնենք, պատճառը ընկերութիւնները չէին, այլ՝ իր մէջ բոյն դրած նախանձը, որ դժբախտաբար չէր կրցած յայտնաբերել տակալին:

Պատմութեան մէջ ներկայացուած անձը մեղքի մէջ ընկնուած էր ու նախանձի գերին դարձած՝ կ'առաջնորդուէր դէպի խորխորատ: Ինք չէր իշխէր մեղքին վրայ, այլ ենթակայ կը մնար մեղքին, որուն պատճառով ալ կը բացառուէր շատ մը ընկերութիւններէ:

Զառանգորդաց պահեցողութիւնը առիթ մը պէտք է ըլլայ, ուրեմն, որ իւրաքանչիւր անձ մղուի մտածելու իր անձէն քիչ մը անդին գտնուողին՝ իր նմանին մասին: Մտածել ըստով կը հասկնանք կարեկցիլ եւ օգնութեան հասնիլ: Պահեցողութիւնը ինքնաքննութեան ընթացք մը թող ըլլայ իւրաքանչիւր անհատի համար, որպէսզի մարդիկ իրենց գիրքը ճանչնալով սրբագրեն իրենց թերութիւնները եւ հեռացնեն իրենց մէջ բոյն դրած մեղքերը:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ -150

Լայա Միսկարեան-Մինասեան

Այսպէս ուրեմն՝ Երուանդ Օտեան.

Յաւակնութիւն չունիմ Ե. Օտեանի՝ քառասուն տարիներու վրայ տարածուած գրական ու հրապարակագրական անկասկածելի վաստակին մասին սպառնալի կամ ինքնուրոյն խօսք ըսելու: Ըրածս խոնարհում է անոր տարագիր շիրիմին, ծաղկեփունջ մըն է՝ մատուցող:

Օտեան-գրագետի մասին գրելը որքան դժուար է, նկատի առնե-

բերումով յաճախ կը ճամբորդէին: Զայրը՝ հաչիկ, եղած է Օտեանեան պետութեան հիւպատոս, նաեւ՝ թարգմանիչ: Գրական-թարգմանական աշխատանքներով զբաղած են նաեւ հորաքոյրը՝ Եւփիմէ ու մայրը, խստաբարոյ կին մը, որմէ Օտեան վախցած է միշտ, այն աստիճան, որ մանկութեան, հորեղբոր տանը մեծնալով՝ մօր այցելութիւններուն միշտ պահուըտած է՝ երկիւղելով, թէ ան կրնայ զինք հայրա-

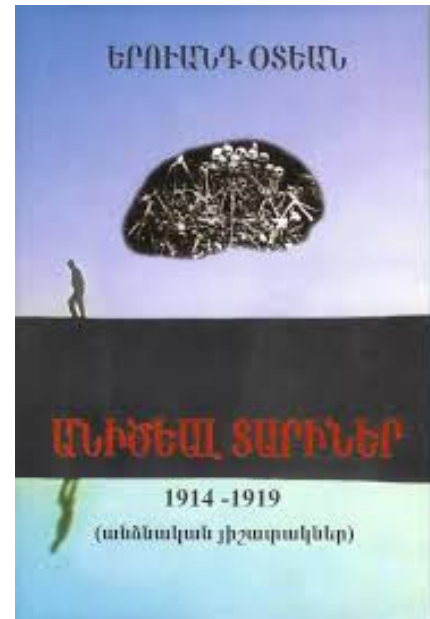
այդ օրը ամերիկացի գոյգ մը ունենի դրացի: Անոնք կը նկատեն, որ տղան ճաշէ զրկուած է, պատճառը կը հարցնեն, պատիժը շատ խիստ կը գտնեն, նոյնիսկ կը վիճին հօրեղբոր հետ, իսկ երբ կ'իմանան, թէ ընտանիքը Թուրքիայէն է՝ կ'առաջարկեն խոշոր գումարով մը ծախու առնել գեղեցիկ երեխան... Կը ստիպուին երջանիկ ամերիկացիներուն բացատրել, թէ հայ են իրենք, ու հայերը երեխայ ծախելու սովորութիւն չունին...

Կարճ շրջան մը Պերպերեան վարժարան կը յաճախէ, ուր արդէն ի յայտ կու գայ երգիծանքի իր շիրիմը, կը ծաղրէ ոչ միայն դասընկերները, այլ նաեւ դպրոցի կարգ մը անկատարութիւններ: Տնօրէնը՝ մեծ մանկավարժ Ռեթեոս Պերպերեան կ'արգիլէ թերթը, բայց Օտեան տեղի չի տար, այլ անունով երկրորդ մը կը հրատարակէ ու կը կանչուի տնօրէնին քով:

-Պարո՛ն,- ըսաւ խստօրէն, ես քեզ չարգիլեցի՞ թերթ հրատարակելը:

-Այո՛, Էֆէնտի,- պատասխանեցի,- «Վառարանի» հրատարակութիւնը արգիլեցիք, բայց ասիկա տարբեր թերթ է...

քին հետ Երուանդ այցելութիւնը յեղափոխութիւն կը բերէ մանուկի մտահորիզոնին մէջ: Ընտանիքի գրական-մտաւորական մթնոլորտը, Պոլսոյ գրական միջավայրը իրենց դերը կ'ունենան: Կը սկսի մոլի ընթացանութեան՝ օրական գիրք մը «կլլելով», ու գրական հետաքրքրութիւնները կ'արթնան: Մամուլի

մէջ հանդես կու գայ ուսումնասիրութիւններով, թարգմանութեամբ ու քրոնիկներով:

Ահա եւս նուրբ գուարճապատում մը այն մասին, թէ ինչպէս վրիպանքի մը պատճառով Իգմիրեան պատրիարքը զինք պիտի պատժէր.

«Իր գրասեղանին վրայ թողդ լորտելու համար խոշոր մկրատ մը կեցած էր: Առաւ զայն եւ միշտ խոժոռ գոչեց.

-Այս մկրատով քու ականջներդ կը կտրեմ:

Այնքան լուրջ ու խիստ շեշտ մը կար խօսքերուն մէջ, որ վայրկեան մը կարծեցայ, թէ սպառնալիքը պիտի փորձէր գործադրել:

-Ի՞նչ կայ, սրբազան,- հարցուցի այլայլուած:

-Յանցանքդ չէ՞ս գիտեր կոր...

-Բայց, սրբազան, ի՞նչ բանի կ'ականարկէք, չեմ կրնար հասկնալ, կմկմացի:

-Սա գրածներդ կը վայլէ՞ կոր... Ծունչ առի, յանցանքս լոկ գրական էր:

-Ի՞նչ բանի մէջ սխալած եմ:

-Արի ոտը եպիսկոպոս ես ըրեր... այդ հերետիկոսը պարզ երեց մըն էր...

... հետեւեալ օրը «Զայրենիքի» մէջ Արի ոտը եպիսկոպոսութենէ երէցութեան իջեցուցինք եւ այս կերպով խնդիրը փակուեցաւ»:

Անշուշտ հատուածն էր բացայայտուի նաեւ Օտեանին ոչ այնքան բծախնդիր մօտեցումը իր գրածներու հաւաստիութեան, թերի մը, գործնապէս իր գրեթէ բոլոր գրադատները՝ իբրեւ արդարացում կամ մեղադրանք (Այս խնդիրն հետագային անդրադարձ պիտի ունենանք):

(Շար. 2)

Ե. ՕՏԵԱՆ

Մագրանկար՝ Ալ. Պարսիճեի

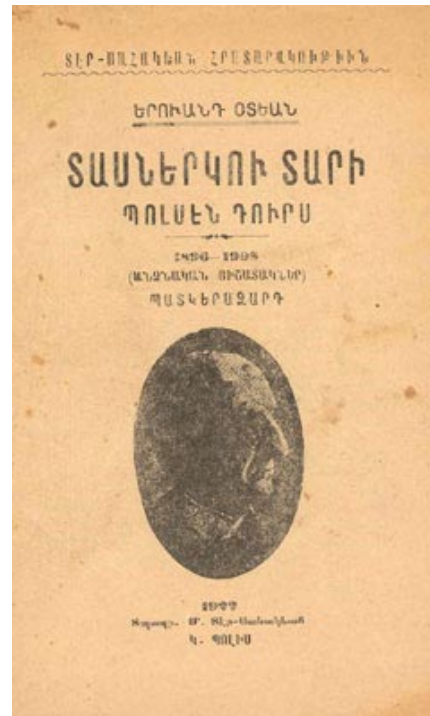
լով անոր հսկայածաւալ ու տակաւին ամբողջութեամբ չհաւաքուած, չհրատարկուած, չուսումնասիրուած վաստակը, նոյնքան ալ դիւրին է Օտեան-մարդուն ծանօթանալը, նկատի առնելով ինքնակենսագրական տեղեկութիւններ պարունակող իր բազմաթիւ գործերը («Գրական յիշատակներ», «Տասներկու Տարի Պոլսէն Դուրս», «Անիծեալ Տարիներ» եւ այլն) ու ժամանակակիցներու վկայութիւններ: Ինքնակենսագրական տուեալներէ գատ Օտեանի յուշագրութիւնները նաեւ ընդհանուր ճանաչողական արժէք ունին, քանի որ կը սեւեռեն ժամանակաշրջանի մտայնութիւններ, յարաբերութիւններ, ազգային խնդիրներ, ծանօթ ու անծանօթ տիպարներ, որոնք կը կազմէին օրուան հայ մտաւորականութիւնը: Չաճապարելու համար նախ կը յամենանք Օտեան-մարդը յատկանշող կենսագրական կարգ մը գիծերու վրայ՝ միշտ յղումները երգիծանքով համեմուած իր խօսքերէն ընտրելով:

Երուանդ Օտեան եղբորորդին էր Չարթոնքի սերունդի նշանաւոր մտաւորական, հրապարակագիր, պետական գործիչ, 1860-ականներուն կազմաւորուած Սահմանադրական շարժումի անդամ Գրիգոր Օտեանի: Մանուկը մեծցած է անելի ամուրի հօրեղբոր ու հորաքոյրերու խնամքին տակ, քան թէ ծնողներու, որոնք հօրը պաշտօնին

կան տուն տանիլ: Մտաւորական ընտանիքի մէջ ծնած տղան, իր իսկ վկայութեամբ՝ եղած է «ծոյլ, միամիտ, մանաւանդ թթամիտ» («Գրական Յիշատակներ»):

Այբուբենը եղբորորդուն սորվեցնող Եւփիմէ «հօքրիկը» (Նահապետ Ռուսինեանի «ստեղծած» բառերէն) յաճախ յուսահատութենէն կու լար ու կ'ըսէր. «Ասանկ, բան մը չտորվելով օր մը լուսթրանի պիտի ըլլաս»: Տղան ինք ալ այդ գաղափարին ակամայ համակերպած՝ լալով կը պատասխանէր. «Ի՞նչ ընեմ, լուսթրանի կ'ըլլամ»: Ընտանիքին մէջ ոչ ոք կը յուսար, թէ ան գրող պիտի ըլլար:

Ամենէն լուրջ երեւոյթներուն իսկ գուարթամտութեամբ մօտեցող Օտեան երգիծանքի շատ նուրբ շեշտով կը ներկայացնէ կենսագրական դէպքեր, որոնք օրին բնաւ ալ գուարճալի չեն եղած: Այսպէս՝ մանկութեան սկսած էր ֆրանսերէնի մասնաւոր դասեր առնել, ինչ-որ կը շարունակուէր՝ ընտանիքով ֆրանսագտնուած միջոցին: Ուսուցչուհին հորաքոյրն էր, իսկ հօրեղբայրը թելադրած էր օրական հինգ բառ սորվիլ եւ խստօրէն կը հետապնդէր: Տաս տարեկան տղու համար մեծ բան մը չէ հինգ բառ յիշելը, սակայն ինք կը դժուարանար: Եւ օր մը, երբ չի կրնար պատասխանել՝ հօրեղբայրը ճաշէ կը զրկէ զինք: Կը ճաշէին հանրային ճաշարանի մը մէջ, ուր

-Ասոր արտօնութիւնը ո՞ր կէտն էր,- հարցուց:

Այս հարցումը զիս շփոթեցուց եւ չկրցայ պատասխանել:

Պարո՛ն,- ըսաւ Պերպերեան միշտ խստօրէն,- վար իջէք եւ ձեր դասերուն աշխատեցէք, երբոր վարժարանէն ելլէք, կրնաք թերթ հրատարակել, եթէ փափաք ունիք (Ան փափաք միշտ ունեցաւ: Լ.Մ.):

Ուշադրութիւն ըրի՞ք աշակերտի մը հետ տնօրէնի խօսած կերպին՝ «պարո՛ն», յոգնակի՞ դիմել եւ այլն. թերեւս սորվի՞նք...:

Թոյլ առողջութեան պատճառով Օտեան այնուհետեւ կրթութիւնը կը շարունակէ տունը՝ մասնաւոր դասերով ու ընթերցումով:

Այնուամենայնիւ ընտանեկան ծինները շուտով կը յաղթեն: Ծնող-

ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ՝ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՄՏՔԻ ԼՈՒՍԱԴՒՈՐԻՉ

Խաչիկ Ծափինեան

Մեծարանքի եւ շնորհապարտութեան հերթական առիթ է ուսուցչաց նուիրական տօնը, որ ձօնուած է կրթական ինքնուրաց եւ վեհանձն մշակներուն, լոյսի եւ գիտութեան այդ անխոնջ սպասարկուներուն, գիրի ու դպրութեան մեծ երախտաւորներուն:

Ամեն տարի ժողովուրդներ եւ պետութիւններ պատշաճ հանդիսաւորութեամբ կը տօնակնեն «Կրթական Մշակի Օր»ը, ըստ արժանւոյն մեծարելով իրենց ուսուցիչներն ու դաստիարակները:

Յնագոյն ժամանակներէն, սերունդէ-սերունդ, ուսուցիչը եղած է մարդկային մտքի լուսաւորիչ, յառաջդիմութեան եւ զարգացման շատագոյն, ազգային եւ մարդկային իրաւ արժեքներու պահպան... ու դասուած՝ առաքելներու, մարգարէներու, սուրբերու եւ հերոսներու շարքին:

Անոր անունը միշտ ալ համեմատուած է ազնուագոյն առաքիւնութիւններու հետ, դառնալով խոնարհութեան, հեգուծեան, բարեկրթութեան, սիրոյ եւ նուիրումի ճառագայթող խորհրդանիշ:

Ուսուցիչը ազնիւ եւ վսեմ առաքելութեան տեր այն պատուական անձնաւորութիւնն է, որուն վիճակուած է նորահաս սերունդները դաստիարակելու, անոնց ուղեղներն ու հոգիները մշակելու, նկարագիրը կռանելու եւ վաղուան մարդը կերտելու սրբագան պարտականութիւնը, որովհետեւ մարդը կեանքի մեկնարկն ու նպատակն է, գոյութիւնը իմաստաւորող ամենաթանկ գանձը:

Ուսումնակրթական ասպարեզին մէջ մանուկներու վրայ ուսուցչին ունեցած ոգեշունչ եւ կենդանի ներգործութիւնը կարելի չէ փոխարինել ոչ մէկ այլ միջոցով՝ ո՛չ նպատակաւորուող ծրագրերով, ո՛չ բծախնդրօրէն պատրաստուած լաւագոյն դասագիրքերով, ոչ ալ արհեստագիտական արդի եւ շլացուցիչ միջոցառումներով կամ հնարքներով:

Կրթական մշակը դպրոցական կեանքի կենարար աւիշն է, մղիչ ուժը՝ որ շարժման մէջ կը դնէ ողջ կրթական մեքենան: Ան եղած է ու կը մնայ ուսումնասանական գործընթացի յաջողութեան թէ ձախողութեան գլխաւոր պատասխանատուն: Այստեղ՝ թէ՛ բարեշրջման պատիւը եւ թէ՛ անկման մեղքը կը վերագրուի անոր:

Իրաւ դաստիարակի շունչին տակ մատղաշ երեխաներ կը դառնան ճշմարտութեան, բարիին ու կատարելի ձգտող մտացի եւ լըրջախոհ մարդիկ, որոնք ճիգերու գերլարումով եւ սեփական կարողականութեանց ամբողջական գօրակոչումով անպայմանօրէն կը հասնին իրենց տեսլականներու եւ նպատակներու նուաճման:

տակներու նուաճման:

Ուսուցչի հզօր կարողականութեամբ եւ ուսուցման բարձր կորովով կը պայմանաւորուի առողջ դաստիարակութիւնը: Աշակերտներու սրտերը գրաւող, հոգեկան չքացայտուած կարելիութիւնները գրգռող, մտքերը լուսաւորող, հետաքրքրութիւնները լարող, հակումները հետախուզող, ընդունակութիւնները պատուաստող եւ յատկապէս անոնց նկարագրային ստոր-

գելիները ամրակայող արժանաւոր ուսուցիչ տարբերակող յատկանիշը կը համարուի ուսուցողական վերոնշեալ կորովը, գօրութիւնը: Ուսուցողական այդ գօրութեան առկայութեամբ կ'երաշխաւորուի մարդկային կեանքի յառաջդիմութիւնը, զարգացումն ու բարգաւաճումը:

Ուսումնակրթական արդիւնաւետ գործունեութեան նախապատիւ գրաւական կը հանդիսանայ դաստիարակ մարդու կամքին ամրութիւնը:

Մարդուն հոգին խթանող, անոր կամքը կռանող հեղինակաւոր եւ արի անձնաւորութիւնն է ճշմարիտ դաստիարակը:

Այն մահականացուն, որ չունի մտքի բաւարար պաշար, հեռու է շամբուող դասանիւթի լիակատար տիրապետութենէն, անձնօթ է դասաւանդութեան տարրական սկզբունքներուն, միանգամայն օժտուած չէ մանկավարժական առաջնահերթ տուեալներով (ինչպէս՝ լեզուի ճարտարութիւն, խօսքի գրաւչութիւն, անմիջականութեամբ բնորոշող հեղինակաւոր, ազդեցիկ, բայց հրապուրիչ եւ սիրելի անհատականութիւն եւ այլն), բնականաբար արժանի չէ ուսուցչական կոչումին:

Ուսուցչութիւնը դժուար, բարդ, սպառիչ, սակայն միաժամանակ քաղցր եւ ազնիւ պարտականութիւն է,

գերագոյն յանձնառութիւն:

Ուսուցչութիւնը արհեստ ըլլալէ առաջ արուեստ է, աւելին՝ առաքելութիւն, որ կը նպատակադրէ կերտել մարդը, հայ մարդը, ճշմարիտ քրիստոնեան, տիպար քաղաքացին, հաւատաւոր ազգայինը... գրահուած յաւերժութեան տեսլականով, ցեղային մեր անկորնչելի արժեքներուն փարոմով, միշտ աւելի բարիին, աւելի գեղեցիկին, աւելի բարձրին, աւելի կատարելիին ձգտումով...:

Ուսուցչութիւնը ասպետական ասպարեզ է, հետեւաբար անպարկեշտութիւնն ու շահախնդրութիւնը անյարիր եւ խորթ կը հնչեն ազնիւ ծառայութեան այդ նուիրական դաշտին մէջ:

Ուսուցիչը կոչուած է աշակերտին համար ըլլալու մտքի եւ հոգիի

Դասագիրքերէն եւ դպրոցական պարտականութիւններէն անդին՝ ան օրկանապէս առնչուած պետք է ըլլայ հասարակութեան, աշխուժօրէն մասնակցի եւ օժանդակէ հանրային կեանքի վերելքին ու բարեկարգումին, այնտեղ յայտնուող դժուարութեանց ու խնդիրներու հարթումին, բարուք տնօրինումին:

Արժանաւոր ուսուցիչը առաջին հերթին դաստիարակ է եւ օրինակելի մարդ:

Մատղաշ հոգիներէն ներս առողջ մտածումի, ազնիւ զգացումի, վեհ բարոյականութեան բեղմնաւոր հուստեր ցանող սերմնացանն է ան:

Ուսուցչական նուիրական առաքելութեան մէջ անպարտաճանաչութիւնն ու անբարեղիճ ճութիւնը հանգրուան չեն կրնար ունենալ:

Հայ ուսուցչի ծառայութեան առանցքը կը կազմեն հայ մատղաշ սերունդին հայեցի կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը, ազգային դիմագիծի անաղարտ պահպանումը, հաւատարիմ քաղաքացիի եւ տիպար մարդու կերտումը:

Հայ մշակին թոյլատրուած չէ որեւէ ատեն, որեւէ պատճառով մեղանչել ազգային սրբութեանց դէմ, պատճառ դառնալով հայ երեխայի երկնաշնորհ հոգիի աղաւաղումին:

Գիտական անհասանելի բարձունքներ նուաճած, մշակոյթի եւ քաղաքակրթութեան ասպարեզներէն ներս միջազգային համբաւի տիրացած մեծատաղանդ եւ հանճարեղ անուններ իրենց ուսուցիչները դրակած են մտքի ու հոգիի ծնողներ, ամենայն երախտագիտութեամբ եւ ակնածանքով ոգեկոչելով անոնց ինկելի յիշատակը:

Դարեր շարունակ, հայ ուսուցչին նկատմամբ մեր ժողովուրդի ցուցաբերած յարգանքն ու շնորհապարտ վերաբերումը դարձած է ասանդութիւն եւ վերածուած՝ ցեղային բնորոշ յատկանիշի:

Յեղային նոյն ոգիի իբրեւ հարագատ արտայայտութիւն, այսօր՝ ուսուցչաց նուիրական տօնին առիթով, պարտք կը համարենք հաւաքական յարգանքի եւ երախտի մեր համեստ բաժինը ներկայացնել մեր սիրելի եւ թանկագին կրթական մշակներուն, ի սրտէ շերտօրէն ողջունելով զանոնք, միաժամանակ բարձրօրէն գնահատելով անոնց անմնացորդ նուիրումն ու տարողունակ ներդրումը մեր ազգային հաւաքական կեանքին եւ յատկապէս ուսումնակրթական բնագաւառին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ Թարխանեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հարագատին՝ ՀԱՆԳՈՒՅԵԱԼ ՆՈՒԱՐԳ ԹԱՐԽԱՆԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ) մահուան սուգին: Հանգուցեալի քառասունքի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 24 Մարտ 2019-ին, յաւարտ Ս. Եւ Անմահ Պատարագի, Ս. Աստուածածին Եկեղեցոյ մէջ, Վիլլաներ -Յալէպ: Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին Եկեղեցոյ ներքնասրահէն ներս:

Ի Ն Չ Ո՞Ւ

Գեորգ Զակրճեան

Անգլիական համալսարաններուն մէջ օրէ-օրէ թրքագիտութեան ամպիոններն ու բաժանմունքները տունկի նման կ'աճին, մինչ հատ ու կենտ գործող հայագիտական ամպիոնները նիւթականի չգոյութեան պատճառով կը փակուին: Վերջին օրինակը Լոնտոնի համա-

լսարանին մէջ մինչ այդ Կիւպէնկեան Զիմսադրամի հովանաւորութեամբ գործող հայագիտական ամպիոնի փակուիլն էր ու թրքագիտութեան աշխոյժ եւ լայնկարողութիւններով օժտուած բաժանմունքի ստեղծումը: Ինչո՞ւ...:

Թրքագիտական նորաստեղծ բաժանմունքները յաճախ ո՛չ միայն կը կեդրոնանան թրքագիտական պատմա-մշակութային, քաղաքական ու ընկերային ուսումնասիրութիւններու, հրատարակութիւններու եւ ձեռնարկներու վրայ, այլ նաեւ ուղղակիօրէն կը միջամտեն թրքական թեզը հակափաստարկող կամ տարբեր տեսակետ ներկայացնող որեւէ նախաձեռնութեան եւ կը փորձեն չեզոքացնել զայն: Ինչո՞ւ...:

Վերոյիշեալին զուգահեռ, համալսարաններուն մէջ աշակերտները ուսանողական, մշակութային յանձնախումբեր կամ միութիւններ հիմնելու առիթ ունին (օրինակ Նիճերիացի Աշակերտներու, Ճագի Սիրահարներու, Ափրիկեան Մշակութի Տարածման - Կենսոլորտի Պաշտպանութեան- LGBT-ներու հրաւումներու Պաշտպանութեան - Պաղեստինեան Դատի Զատագովներու - Կորսուող Պարերու Յանձնախումբ: Տակալին՝ Զնդիկներու եւ Փաքիստանցիներու Բարեկամութեան Միութիւն - Թուրքագերիական Եղբայրութեան Միութիւն եւ այլն): Զետաքրքրական է, որ նման համախմբումներու ստեղծման պարագային, համալսարանները կը զօրակցին աշակերտական այս խումբերուն եւ դիրութիւններ կ'ընծայեն անոնց: Օրինակ՝ ձրիաբար ժողովարաններ կամ հանդիսարաններ կը տրամադրեն (մէկ երկու վայրկեանի մէջ այդ կարգադրութիւնը առցանց կը կատարուի), ձրիաբար որեւէ ձեռնարկի տպագրական աշխատանքները կը կատարեն, լսատեսողական գործիքներ

կը տրամադրեն եւ այլն: «Սփիւռքի մէջ գործող համայնքային կամ միութեան կառոյցները նման ճկունութիւն եւ հնարաւորութիւններ կը ստեղծեն նոյն գաղութին մէջ գործող հայկական այլ կառոյցներու կամ յանձնախումբերու համար, թէ ոչ հնարաւորինս կը դժուարացնեն նման գործընթացներ: Գաղութ-գաղութ կացութիւնը տարբեր է, սակայն յստակ է, որ սորվելիք շատ բան կայ այս աշխատելաձեւէն», կը մտածեր յաճախ Չենիթ:

Ինչեւէ, Չենիթ ու քանի մը հայ ուսանողներ միասնաբար Լոնտոնի համալսարանին մէջ կեանքի կը կոչեն «Friends of Armenia Society»-ն: Անոնք կարճ ժամանակի ընթացքին քանի մը ձեռնարկ կը կազմակերպեն: Նախ եւ առաջ մասնակցութիւն կը բերեն համալսարանին մէջ գործող ուսանողական բոլոր միութիւններու եւ յանձնախումբերու ծանօթացման open day-ին: Մեծ սրահի մը մէջ բաժին մը կը տրամադրուի իրենց: 30-40-է աւելի երկիրներ ներկայացնող ուսանողական միութիւնները իրենց մշակոյթն ու արմատները ներկայացնող տաղաւարներ կը պատրաստեն: Տղաքը, նոյնպէս ոգետրուած, եռագոյն դրոշմ պատէն կը կախեն, սեղանին վրայ Զայաստանի ու հայութեան մասին պատմող գիրքեր ու գրքոյկներ, քարտէզներ, խաչքարի նմուշներ եւ պատկեր գորգեր կը տեղադրեն: Աղջիկներէն մէկը իր պատրաստած հայկական կաթան կը հիւրասիրէ, օրուան ընթացքին անդադար հայկական երաժշտութիւն կը հնչէ ու ներկաները շուրջապար կը բռնեն: Անոնք հայկական տաղաւարի այցելուներուն Զայաստանի ու հայութեան մասին կը պատմեն: Այցելուներէն ոմանք հայերէնի ուսուցման դասընթացքի կազմակերպում կ'առաջարկեն, տղաքը անոնց կայի տուեալները կ'առնեն, ապագային ալ իսկապէս կեանքի կը կոչեն այդ դասընթացքը, որ կ'ունենայ մէկ հնդիկ, մէկ սլովաք եւ մէկ եթովպիացի աշակերտ:

Զայական տաղաւարին ճիշդ դիմացը թրքական տաղաւարն է, իսկ աջ կողմը՝ ազերիական: Երկու տաղաւարներն ալ, աչք ծակելու չափ, թրքական ու ազերիական դրօշներով ծածկուած են: Մասնակիցներուն թիւը բաւական մեծ է եւ կը յուշէ, որ թուրքերն ու ազերիները մեծ թիւով աշակերտներ կ'ուղարկեն ուսանելու արեւմտեան կրթօճախներ: Օրը կ'անցնի, ո՛չ իրենց կը մօտենան հայկական տաղաւարին, ոչ ալ հայկական տաղաւարի տղաքը անոնց կ'այցելեն...: Ինչո՞ւ...:

«Friends of Armenia Society»-ին երկրորդ ծրագիրը՝ Ապրիլին, Ամերիկայէն յայտնի պատմաբան, Թաւեր Աքչամը հրաւիրել ու անոր նոր

ՀԱԶԻ ԴԵՂ

ՅԱՐՎԱՐԴ

1 Զովի սենեակէն փոքրիկ Բարտիին հազը կը տարածուի մթութեան մէջ անընդմէջ-սենեակիս առաստաղը ամպամած երկինք մ'է աստեղազարդ պարիկներ զիս Զալէպ կը տանին հին տան ննջարանս գողտրիկ

2 Գոգէն քնքշանքով զինք անկողին դրած ատեն Մաման կ'ըսէ- Զոյրիկը կապոյտ հազ ունի հիմա արջուկին փաթթուելով պիտի պառնի

3 Առաքել մեծօրս սարքած քառասին ու թիւլագարդ մահճակալիս բագրիքէն սիրտս-ափիս մէջ-կ'երկարի անոր բայց մեր կարծուկ թէերը զիրար չեն դաչիր երկսայր գետ մը կը հոսի աչուրնէ աչու

4 Զազը պարզ դուք հազին կապոյտը բացայայտեցէք Յարվարդին չհատնող ու սարսըռասփիւռ որ գիշերեց տարածքին մէջ հռնդալով քարիւղի սեւ վառարանին բոցերը ցոլացին ապակեայ շրջաձեւ դռնակէն առաստաղին վրայ չար ուրուններու նման հեքիաթային

5 Կապոյտը երկինքն էր պարզապէս որուն շէկ-բոց արեւէն այնքան ուզեցի որ քիչ մը հոսի կապուտաչ քոյրիկիս կոկորդին-հալո՛ղ հալո՛ղ մեղրամոմի պէս լուսեղէն -հազը փարատեր արջուկիս փարեի

6 Բարի պարիկ մը լսեց Յարութիկին կարկաչը գունեղ ու կախարդական ցայիկին դարաւոր հեւքով մատուցեց անկարելին-խլցուց ականջներս ցայգ

7 Իբրեւ թէ աչքերս փակած երեւակայութեան ուժով այնպէ՛ս այնպէ՛ս կ'ուզեմ հիմա մանկութեան այդ երկինքէս մէկ դգալ աստղ բերել այստեղ-Պէյրուս- (քանի որ պարիկները կալանքի տակ են Զալէպ) կէս քուն կէս արթուն քրոջս գոգին կպած կապուտաչ Բարտիին խմցնելու-բիրե՛ղ բիրեղ մեղրամոմի պէս անմեղ -կոկորդը հանգչի փաթթուիկնք մեր արջուկներուն մինչեւ երկինքը ներքին

Աշակերտական Անկիւն

ԳԵՂՕՆ ՄԵՐ ՄԱՅՐԵՐՈՒՄ

Յօղիկ Աշղզեան

Մայրեր՝ դուք մարդկութեան առաջին ուսուցիչներ: Դուք կրողներ «Մայր» եւ «Դաստիարակ» կոչումներուն՝ գոյգ սրբազան առաքելութիւններուն: Դուք սերունդներու անկուն վահան: Դուք մեզ խրախուսող՝ քալելու դէպի կատարը մեր երազներուն:

Գծեց՝ Փաթիլ Զորթմուսեան

Մայրեր, գեղեցկութեան եւ լոյսի աստուածներ: Աշխարհը կը պայծառանայ անչափելի, քաղցր ու սիրալիր ձեր ճառագայթումէն: Ըմբռնելով ձեր մայրական փափուկ հոգին աննըման՝ կ'ազնուանանք:

Յա՛յ մայրեր, ձեր օրհնութիւններով եւ աղօթքներով կը տողանցենք դէպի բարձրունքները մեր ակեհեր: Դուք հայելի մեր պատկերին: Արի շարքերը մեր՝ աչքերուն մէջ ձեր կայծկտուն, եւ մեր յաղթութեան ոտնձայնը իբրեւ դօղանջ ձեր ականջներուն, թո՛ղ որ դառնան պարգեւ անգին, որով կ'ուզենք փառաւորել ձեզ այս տօնական օրուան առթիւ:

Բարի մայրերու օր:

ԺԲ. կարգ (2013)

Ազգային Ուսումնասիրաց Միացեալ ճեմարան

ՄԱՅՐՍ

Պայքար Նազարեան

Աչքերս բացի, գոյգ արեւ տեսայ,
Մէկը՝ հեռաւոր միւսը՝ շատ մօտիկ,
Մայրս ինձ համար է պզտիկ աստուած
եւ հրեշտակային ոգի սրբացած:
Մայրս կեանքիս մէջ բացուած ճեմարան,
Չիս միշտ պաշտպանող անխորտակ վահան:
Փափուկ փափուկ կու տաս ինձ թելեր,
Որ որդիդ հասնի, եթեր, տիեզերք,
Մա՛յր՝ հրեշտակ-ոգի, մարմնեղէն կերպար,
Վնհուն սիրով լի, գգուանք անսպառ,
Վնճար օրերուս դուն անխարդախ ճար,
Դուն կեանքիս արեւ, միշտ ջերմ ու պայծառ:

ԺԲ. կարգ (2013)

Ազգային Ուսումնասիրաց Միացեալ ճեմարան
(Պայքար Նազարեանը այս տարի մաս կազմեց Ազգային Ուսումնասիրաց Միացեալ ճեմարանի ուսուցչական կազմին:)

ՄԱՅՐԻԿ

Ռիթա Բենդեգեան

Իմ սիրո՛ւն մայրիկ, իմ քնքո՛ւշ մայրիկ,
Դուն պաշտպան իմ սուրբ հայրենիքին:
Դուն մեր տան շունչն ես,
Դուն մեր տան լոյսն ես:
Թանկագին՝ մայրիկ, քու ջանքն է վսեմ,
Անուշ խօսքերդ ծնրադիր լսեմ:
Դուն մեր տան շունչն ես,
Դուն մեր տան լոյսն ես:
Սիրտս, ո՛հ կ'այրի, լացդ չտեսնեմ,
Ես քեզի պաշտպան, միշտ քեզ փայփայեմ:
Դուն մեր տան շունչն ես,
Դուն մեր տան լոյսն ես:

ԺԱ. կարգ (2013)

Ազգային Ուսումնասիրաց Միացեալ ճեմարան
(Ռիթա Բենդեգեան իր կարգին արդէն մայր է:)

ՊԱՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԱԿՈՒՄԸ

ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԴԱՍԱՆԻԹՍ

Սթեֆանի ալ Նահի

Ժամանակը հասաւ, եւ դպրոց պիտի երթամ: Կը յիշեմ առաջին դասապահս՝ հայերէն էր: Մերոպ Մաշտոց ստեղծած է մեր մայրենի լեզուն, ինչ գեղեցիկ: Ես այսօր հայերէնով կը գրեմ եւ կը հպարտանամ, որովհետեւ այս լեզուն պարզ լեզու մը չէ, այս լեզուն տառապած եւ չարչարուած է, մեր նախնիներու տառապանքին եւ չարչարանքին նման, յանուն հայրենիքին եւ կրօնքին:

Մեր լեզուն շատ հարուստ եւ հինէն եկած է, սուղ է ինչպէս կրօնքը, Աստուած... Այո՛, ուրիշ նիւթեր ալ կը սիրեմ, բայց հայերէնը իւրայատուկ տեղ ունի ինձի համար: Ես չեմ կրնար ստիպել մէկու մը հայերէն սորվիլ, բայց ձեզի կը ներկայացնեմ անոր գեղեցկութիւնն ու կարեւորութիւնը:

Որ երկիրն ալ գտնուիմ, պետք է սորվիմ այդ երկրի լեզուն, բայց անշուշտ չմոռնալով հայերէնը:

Շատ կը սիրեմ հայերէնը, ինչպէս նաեւ իմ հայրենիքը՝ Հայաստանը, թո՛ղ որ աճի սերունդներուն հետ եւ տարածուի մեր լեզուն աշխարհով մէկ:

2. կարգ

Լ. Նաճարեան-Գ. Կիլպէնկեան Կեդր. վարժարան

ՆՈՒԷՐ՝ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Արշի Տիլպէտեան

Ինչ գեղեցիկ էր այն պահը՝ երբ նախասիրած նուէրս ստացայ: Նոր տարուան առաջին նուէրս էր: Երաժշտական նուագարան մը՝ երգեհոն:

Մեծ ուրախութեամբ եւ յուզումով ստացայ զայն մօրմէս: Մայրս ըսաւ. -Պետք է ուրախութեամբ եւ ինամբով գործածես այս նուագարանը: Այդ պահուն կարծեցի, որ երկինքը կը ժպտեր ինձի:

Ինչ հաճելի բան է նախասիրած եւ սպասած նուէրդ ստանալը:

Ի՛նչ գեղեցիկ գգացում...

Ինչ հաճելի բան է նախասիրած եւ սպասած նուէրդ ստանալը:

Ի՛նչ գեղեցիկ գգացում...

Ե. կարգ

Ազգ. Միացեալ նախակրթարան

ՄԵԾ ՄԱՅՐԻԿՍ

Արփի Արապանեան

Ամէն մարդ իր կեանքին մէջ սիրելի եւ հարազատ անձով մը կը տպաւորուի ու կը փափաքի անոր նմանիլ:

Մեծ մայրս շատ-շատ սիրելի անձ մըն է ինձի համար: Ան ընթերցասէր է, յարատեւ իր ձեռքին մէջ գիրք մը բռնած կ'ըլլայ ու երկար ժամեր կ'ընթերցէ: Ունի թանկարժէք գիրքերով լեցուն գրադարան մը: Մեծ հաճոյքով կը լսեմ իր պատմութիւնները: Ես ալ մեծ մայրիկիս օրինակին հետեւելով արդէն սկսած եմ կարդալ գանազան գիրքեր: Մայրենի լեզուն՝ հայերէնը շատ կը սիրեմ:

Երբ տխուր ու դժգոհ ըլլամ, մեծ մօրս քով կ'երթամ ու մտահոգութիւններս իրեն կը յայտնեմ: Ան միշտ կը խրատէ ու կը մխիթարէ զիս: Երբեք չեմ մոռնար իր այս խօսքը՝ «Կեանքի մէջ միշտ լաւ ու վատ օրեր կան, ան որ կ'ուզէ լաւ օրը վայելել, անհրաժեշտ է որ գէշ օրը ապրի»:

Իմ փափաքն է, որ մեծ մօրս նման ազնիւ, ընթերցասէր ու բարեգուր անձ մը ըլլամ:

2. կարգ

Ազգ. Միացեալ նախակրթարան

ԵՐԵՍՓՈՒԽՆ ԴՈՎՏ. ՆՈՐԱ ԱՐԻՍԵԱՆ. «ՊԱՏԻՒ ՈՒՆԻՄ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԿԻՆ ԵՐԵՍՓՈՒԽՆԸ ԱՐԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ»

Դամասկոսի մէջ հրատարակուող սուրիական կնոջական «Չաիրէթ Ասսաուսան» ամսաթերթը Կիներու Միջազգային օրուան առիթով հարցազրոյց մը վարած է Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան, Սուրիա-Հայաստան հորհրդարանական Բարեկամական Յանձնաժողովի Նախագահ դոկտ. Նորա Արիսեանի հետ:

Երեսփոխանին կենսագրական տուեալները ներկայացնել է տեղ, գրուցվարը անդրադարձ կատարած է Սուրիոյ քաղաքական կենսքին մէջ սուրիացի կնոջ մասնակցութեան եւ ներկայութեան: Արիսեան ըսած է. «Պատիւ ունիմ դառնալու առաջին հայ կին երեսփոխանը արաբական աշխարհին մէջ»:

Սուրիա-Հայաստան յարաբերութիւններու մասին հարցումին պատասխանելով Արիսեան մանրամասնօրէն անդրադարձած է պատմական յարաբերութիւններու մակարդակին եւ յայտնած է, որ դիւանագիտական յարաբերութիւնները երկու երկիրներու պատմական յարաբերութիւններու ամրապնդման իրաւական հիմքը կը հանդիսանան:

Սուրիոյ մէջ հայերու մասին խօսելով Արիսեան դիտել տուած է, որ սուրիահայերը երկրի քաղաքացիներ են, կը հպարտանան իրենց քաղաքացիութեամբ եւ կը պահպանեն իրենց լեզուն ու մշակոյթը՝ միութիւններու, եկեղեցիներու եւ դպրոցներու ընդմէջէն: Երեսփոխանը ընդգծած է նաեւ սուրիահայերուն նկատմամբ Սուրիոյ կենսքի այլազան բնագաւառներուն մէջ, շեշտելով, որ Հայոց Ցեղասպանութենէն տեղ բռնի թրջացման քաղաքականութեան դէմ պայքարի փուլին հայերուն եւ սուրիացիներուն յարաբերութիւնը աւելի ամրապնդուեցաւ:

Արիսեան ըսած է. «Սուրիահայերը կը մնան համերաշխութեան վառ օրինակ եւ կը շարունակեն իրենց մասնակցութիւնը բերել Սուրիոյ կառուցման եւ բարգաւաճման մէջ՝ որպէս սուրիական ընկերութեան մասնիկ»:

Սուրիացի կնոջ մասին հարցումին պատասխանելով՝ Արիսեան նկատել տուած է, որ օրէնսդիր իշխանութեան օրակարգին վրայ է սուրիացի կնոջ այլազան ոլորտներու մէջ ներգրաւման օրակարգը, ապա պատկան կողմերուն կողմէն ուղղած է կնոջ ներկայութեան ընդլայնման կարելիութիւններ ստեղծելու:

Մ Ա Մ Ա՛

Christy Carter Kosk

Մամա՛, վարդերը ինչո՞ւ կարմիր են: Մամա՛, խոտերը ինչո՞ւ կանաչ են, երկինքը ինչո՞ւ կապոյտ է: Սարդը ինչո՞ւ ոչ թէ բոյն, այլ ոստայն կը հիւսէ՝ ապաստանելու համար: Պապա՛, ինչո՞ւ թոյլ չես տար, որ աշխատանքի գրասեղանիդ վրայ խաղամ:

Ուսուցիչ՛, ինչո՞ւ ստիպուած եմ սորվելու: Մամա՛, ինչո՞ւ ստիպուած եմ դպրոցը աւարտելու: Պապա՛, ինչո՞ւ ստիպուած եմ մեծնալու: Մայր, հայր, ինչո՞ւ ստիպուած եմ ձեզմէ բաժնուելու: Մամա՛, ինչո՞ւ յաճախ նամակ չես գրեր ինծի: Պապա՛, ինչո՞ւ հին ընկերներս կը կարօտնամ, ինչո՞ւ զիս այսչափ կը սիրես ու կը շփացնես: Ահա՛, պզտիկ աղջիկդ կը մեծնայ:

Մայր, ինչո՞ւ զիս տեսնելու չես գար, ինչո՞ւ այսքան դժուար է նոր ընկեր ունենալը: Հայր, ինչո՞ւ մեր տունը կը կարօտնամ: Պա՛պ, ինչո՞ւ երբ անոր ձայնը լսեմ, ծունկերս կը դողան: Մա՛մ, ինչո՞ւ սիրելը այսքան դժուար է...: Պա՛պ, ինչո՞ւ երբ քեզ «պապիկ» կանչեմ, կը գայրանաս: Մա՛մ, ինչո՞ւ զաւկիս մանտրտիկ մատիկները ամբօրէն կը կպչին մատներուս: Մամա՛, պզտիկները ինչո՞ւ կը մեծնան, ինչո՞ւ օր մը զիս ալ «մեծ մամա» պիտի կանչեն:

Մա՛մ, Պա՛պ, ինչո՞ւ զիս ձգեցիք գացիք, ձեզի շատ կը կարօտնամ: Ինչո՞ւ երիտասարդութիւնս այսքան արագ անցաւ ու երբ խնդամ, խորշոմներ կ'երեւին: Ինչո՞ւ մագերս կը ճերմկին, ինչո՞ւ երբ ծաղիկ մը քաղելու համար ծռիմ, ծունկերս կը դողան...:

Թարգմանեց՝ Սայրի Եթերեան

ԶՐՈՅՑ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԿԱՌՈՅՑԻՆ ՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՋ

Կազմակերպութեամբ Համազգայինի «Նիկոլ Աղբալեան» Մասնաճիւղի Վարչութեան, ներկայութեամբ Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ Կարօ Ալեքսանեանի եւ հին ու նոր համազգայնականներու, Շաբաթ, 16 Մարտ 2019-ի երեկոյեան ժամը 6:00-ին ԱՄԺ Տան «Լեւոն Շանթ» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Համազգայինի կառոյցին եւ կանոնա-

իրեն վստահուած է ներկայացնել մեզի այն բոլորը, զորս պետք է իմանանք Համազգայինի ծրագիրին, կանոնագիրին, կազմակերպական կանոններուն եւ պատմականին մասին»:

Այնուհետեւ գրուցվարը հըմտօրէն եւ յստակ օրինակներ մէջբերելով ներկայացուց նիւթը:

Ան նախ ընդհանուր գիծերու մէջ ներկայացուց Համազգայինի

գրին շուրջ բացատրողական գրոյց մը: Օրուան գրուցվարն էր Ազգ. Առաջնորդարանի դիւանապետ, համազգայնական Գրիգոր Տունկեան:

Յայտագիրը սկսաւ Համազգայինի «Նիկոլ Աղբալեան» Մասնաճիւղի Վարչութեան ատենապետուհի Ռոզէթ Ապեճեան-Ջուլիայեանի բացման խօսքով:

Ան ողջունել է տեղ ներկաները, շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր մասնակիցներուն՝ գրոյցին նպատակին անդրադառնալով ըսաւ. «Այսօր կազմակերպեցիք շատ կարեւոր եւ իւրայատուկ հաւաք մը, որուն ծրագիրը նախորդ տարիներէն արդէն դրուած էր, սակայն այսօր իրականացաւ: Ծրագիրին նպատակն է ծանօթացնել Համազգայինի կառոյցն ու կանոնագրային օրէնքները, որպէսզի ճշգրտօրէն գործադրենք զանոնք»:

Ապա ատենապետուհին գրուցվարին ա կ ն ար կ ե լ ո Վ ը ս ա լ . «Ընկեր Գրիգոր Տունկեան սովորական հրաւիրեալ է մը աւելին է, ան տանտեր է: Եղած է Համազգայինի «Նիկոլ Աղբալեան» Մասնաճիւղի հիմնադիրներէն մէկը եւ անոր ծրագիրն ու կանոնագիրը կազմակերպող խմբակին մաս կազմելով մեծ ներդրում բերած է այս կառոյցին: Այսօր

պատմականը, կանոնագրութիւնը եւ կազմակերպչական մարմիններուն կարգն ու պաշտօնը: Ապա դիտել տուաւ որ. «Համազգայինը դարձաւ Սփիւռքի մէջ ապրող հայուն հայրենիքը: Համազգային բառը եթէ այսպէս վերլուծենք կը դառնայ համազգային, այսինքն՝ ազգին համը: Սփիւռքի մէջ հայկական մշակոյթի պահպանումն ու տարածումը Համազգայինի առաքելութեան մաս կը կազմեն: Այս կառոյցը, հակառակ բազում դժուարութիւններուն, մինչեւ օրս պատուով կը շարունակէ իր գործը»: Ապա անցուց. «Կանոնագրին մէջ տեղ գտած օրէնքները ոչ թէ գոց սորվելով կ'իրացուին, այլ՝ կենսքի կոչելով, աշխատանքով: Օրէնքը դրուած է ոչ թէ գործ մը դժուարացնելու, այլ գործը դիւրացնելու համար»:

Շուրջ մէկուկէս ժամ տեւող գրոյցին ընթացքին ներկաները առիթ ունեցան լուսաբանական գաւազան հարցումներ ուղղելու գրուցվարին եւ ըստ այնմ թարմացուցին իրենց գիտելիքները:

Չրոյցի ամարտին կրկին հիւրասիրութիւն մը տեղի ունեցաւ: Ապա ներկաները յիշատակի խմբանկարով մը անմահացուցին այս երեկոն:

Քրիստ Գարամանեան

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ Ծուխարեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ հեռաձայնով մասնակից դարձան իրենց հարազատին՝ ՀԱՆԳՈՒՅՅԵԱԼ ԱԶՍՏՈՒՀԻ ՃՈՒՀԱՐԵԱՆԻ (Ծննդա՝ ԳՈՆԻԱԼԵԱՆ) մահուան սուգին: Հանգուցեայի բառասուրբի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Ապրիլ 2019-ին, յաւարտ Ս. Եւ Անմահ Պատարագի, Ս. Աստուածածանի եկեղեցոյ մէջ, Վիլյաներ-Հալէպ: Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին ԱՄԺ Տան «Լեւոն Շանթ» սրահէն ներս:

ՄՏԱՄԱՐԶԱՆԲ

ԽԱԶԲԱՌ (ՄՆ 289)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Հորիզոնական

- Պակասաւոր անդամով: Հաստատական պատասխան:
- Իրարայաջորդ տառեր: Ափսոս: Հակառակ՝ ձայնանիշ:
- Սուր ձայն: Հակառակ՝ 5060:
- Հարեան: Հակառակ՝ բայց:
- Գրաբար՝ օր: Զնանալ: Ձայնանիշ:
- Զեն: Կրկնուած բաղաձայններ: Փոքրացնող մասնիկ:
- Թանկ: Հակառակ՝ երե:
- Ձայնանիշ: Անմիջական լուծումի կարօտող: Շաղկապ:
- Հակառակ՝ տառի մը անունը: Կերպարանք: Կրկնուած բաղաձայններ:
- Երիտասարդ: Լեզուով մը՝ այո:
- Հակառակ՝ տառի մը դրացիները: Յետոյ: Արգելական:
- Պայքար: Նոր:

Ուղղահայեաց

- Գուրգուրանք:
- Տառի մը հարեանները: Ս. Միւռնով նուիրագործում:
- Յիսուս Զրիստոս գինք մեռելներէն յարուցանեց:
- Արական կրճատուած անուն: Մտածում:
- Հակառակ՝ Նեղոս գետի արաբերէն անունը: Հակառակ՝ տառի մը հարեանները: Կտոր:
- Տառի մը անունը: Թոքային ցնցուղներու բորբոքում:
- Հակառակ՝ 7001: Հակառակ՝ 6900: Որակ, սեռ:
- Հակառակ՝ տարի: Հակառակ՝ յոգնակերտ մասնիկ: Հակառակ՝ որոշուած գին:
- Բաղաձայն տառեր: Լեցուն: Հակառակ՝ 9800: Հակառակ՝ տարի:
- 5060: Հակառակ՝ 2060: Դպրութեան աստուածը:
- Տառի մը անունը: 2030: Հակառակ՝ կնոջ հայրը:
- Մուշեղ Իշխանի բանաստեղծութիւններու հատորը: Ձայնանիշ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ...

Սկիզբ՝ էջ 3

թուղթին յանձնել բազմաթիւ վկայութիւններ:
«Ցեղասպանութենէն Փրկուածներ. Հալէպի Փրկութեան Տան Որ-

բերը» գիրքը իր հարուստ վկայութիւններով ու արխիւներով իրայատուկ աշխատանք մըն է, որ 332 էջերու մէջ կ'ամփոփէ ամբողջ ողբերգութեան մը պատմութիւնը: Լոյս տեսած է թրքերէնով, թրքական «Իլեթիշիմ» իրատարակչատունէն, Մարտ 2019-ին:

Պատրաստեց Մարինա Զիւլքոչեան-Պօղիկեան

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 289)

Տեղաւորէ՛ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիներուն մէջ այնպէս, որ իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաեւ (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

	9	7						2
		1		7	4	8		
			6	2				
8		5			1	3	7	
				5				
		9	4			6		1
				1	7			2
		2	3	6		1		8
	3				2	7	9	

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 60)

Վազգէն Շուշանեանի ստեղծագործութիւնները շնչելով գտէ՛ք պահուած բառը:

Պահուած բառը 16 տառերէ բաղկացած Շուշանեանի երկերէն մէկը կը ներկայացնէ:

գ	է	ղ	է	ց	ի	կ	ա	ա	ա
մ	բ	ս	ի	բ	ո	յ	բ	ո	լ
օ	ա	տ	տ	ա	ն	բ	կ	ա	է
բ	ա	հ	է	ղ	է	ս	ա	գ	կ
է	տ	է	ո	ն	ա	ղ	ծ	ա	ո
բ	ծ	ն	ի	ւ	դ	բ	ի	ս	ծ
ը	ո	բ	ւ	կ	ա	է	ը	տ	չ
ի	ա	ն	է	ւ	ը	ն	բ	ը	է
տ	ղ	ա	ո	ն	հ	ա	ց	ը	ն
ա	ո	ա	ջ	ի	ն	ս	է	բ	ը

«Ալեկոծ Տարիներ», «Առաջին Սերը», «Օրերը Գեղեցիկ Չեն», «Դառն Հացը», «Մահուան Առագաստը», «Տենդեր», «Սիրոյ Եւ Արկածի Տղաքը»

ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

ԽԱԶԲԱՌ (ՄՆ 288)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	հ	յ	ր	է	ն	ի	ա	յ	է	ր	
2	է	ր	ա	ս	տ		չ	ն	լ	մ	
3	գ		տ	ա	ք	դ	է	ղ		ա	լ
4	ո	կ			ո	լ		լ	ա		
5	ւ	ա		ա	ւ	ա	ն	ր	ւ	ա	
6	թ	ի	ն		ի	ն	ս	ր	ա	ր	
7	ի		ի	ր	ա	ն		է	լ	ա	
8	ւ		2	է	ն		ճ	ա	ն	ա	մ
9	ն	2		ճ	գ	ո	ա	լ		ա	
10		ա	կ	ա	ր		գ	կ		բ	2
11	ա	ր	ա		է	ր	ի	վ	ա	ր	ո
12	մ	ա	ն	լ	է	լ		ն	ա	ր	տ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 288)

6	8	1	9	4	5	7	2	3
2	7	9	6	8	3	5	1	4
3	4	5	2	7	1	9	6	8
4	5	6	3	1	8	2	9	7
9	3	8	7	6	2	1	4	5
1	2	7	5	9	4	3	8	6
5	6	4	1	2	7	8	3	9
7	9	2	8	3	6	4	5	1
8	1	3	4	5	9	6	7	2

ՊԱՅՈՒԱԾ ԲԱՌ (ՄՊ 59)

Պահուած բառն է՝ «Նոր Հարուստներ»:

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ

Նոր ու հասութաբեր աշխատանքի մը ծրագիրը պիտի ներկայացուի ձեզի: Ձեռնածալ մի՛ մնաք, օգտուեցեք առիթէն: Նոր փորձառութեան դաշտ պիտի ստեղծուի ձեզի համար:

ՅՈՒԼ

Դժուար օրերը ձեր ետին պիտի մնան: Այս շաբաթ գարնանային տրամադրութեամբ պիտի լեցուիք ու տեսակցութիւն պիտի ունենաք ձեր սիրելի բարեկամներուն հետ:

ԵՐԿՈՐԵԱԿ

Բախում պիտի ունենաք ձեզի հակաճանաչ անձերու հետ: Պահեցեք ձեր հաւասարակշռութիւնը, որպէսզի խաղաղ ըլլան ձեր օրերը:

ԽԵՑՁԵՏԻՆ

Ձեզի պիտի վստահուի ձեր միջավայրի ընկերային հարցի մը լուծումը: Դիւանագիտութեամբ մօտեցեք ձեր բոլոր հարցերուն:

ԱՌԻԾ

Ամիսը լաւ նորութիւններով պիտի աւարտէք: Պայմանները ի շահ ձեզի պիտի փոխուին: Անշարժ մի՛ մնաք, աշխատեցեք օգտուիլ ձեզի տրուած առիթներէն:

ԿՈՅՍ

Որոշ ուղղութիւն մը պիտի բռնէք ձեր գործին մէջ՝ հասնելու համար ձեր նպատակներուն: Զննարկելու եւ գրուցելու մեծ կարողութիւն ունիք, զայն օգտագործեցեք:

ԿԵԻՈՔ

Յստակացուցեք ձեր խօսքը եւ պատրաստ եղեք որեւէ անակնկալի՝ ձեր գործին մէջ: Ընտանեկան գետնի վրայ ներդրութիւն մը պիտի ունենաք, բայց շուտով ձեր բոլոր հարցերը պիտի լուծուին:

ԿԱՐԻՃ

Նիւթական հարց մը պիտի լուծէք: Ընտանեկան շրջան է, լաւ պատրաստուեցեք: Մի՛ թերանաք ձեր պարտականութիւններուն մէջ: Տեսային նորութիւններ պիտի կատարէք:

ԱՐԵՂՆԱՒՈՐ

Ամսուան ուրախ շաբաթներէն մէկն է: Այս օրերուն անկարելի բան պիտի չուրենաք: Ձեր բոլոր հարցերը պիտի լուծուին: Հաճելի լուր մը պիտի ուրախացնէ ձեր սիրտը: Նոր գործ մը պիտի սկսիք:

ԱՅՑԵՂՋԻՐ

Պէտք ունիք խորհուրդ ու խրատ լսելու մասնագետներէն: Յուսահատեցնող շրջան մըն է, բայց լաւատես եղեք, որպէսզի յաղթահարէք դժուարութիւնները:

ՋՐՅՈՍ

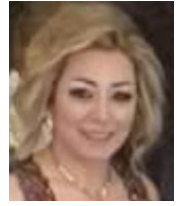

Առօրեայ ձեր պարտականութիւնները լիովին կատարեցեք եւ թերացում մի՛ արձանագրեք ձեր գործին մէջ: Կանուխ սկսեք ձեր օրը, որպէսզի ժամանակ չափիք:

ՁՈՒԿ

Ձեր ճամբորդութիւնները եւ աշխատանքային հանդիպումները պիտի շատնան: Հիմնէն մնացած հարցերու լուծում պիտի գտնէք: Պիտի յաջողիք ձեր նամակը հասցնել ձեր մրցակիցին:

Սոնա Տէր Պօղոսեան-Տարաքճեան

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐ

Հակառակ երկրիս դժուր պայմաններուն մենք կը շարունակենք գարնանային ծաղկուն բնութեան մէջ մայրը մեծարել: Մայր քաղցրահնչիւն բառ, հրաշալի, հոգեգրաւ եութիւն է, որուն առջեւ կու գանք խոնարհիլ անխտիր բոլորս՝ մեծ թէ փոքրիկ, անոր ամէն ձեռով մեր երախտագիտական զգացումները արտայայտելու պարտքը նոր չէ մեր ժողովուրդին համար:

Մեր ժողովուրդի գոյատեւման հիմնական խարիսխը հանդիսացած է ընտանիքը, իսկ անոր հիմնական սիւնը՝ մայրը: Զրիստոնէութեան պատմութեան մէջ անհաշուելի է համրանքը հայ մայրերուն թէ կիներուն, սկսեալ Սանդուխտէն ու Խոսրովիդուխտէն ու Աշխէնէն մինչեւ Շուշանիկ եւ «փափկասուն տիկիները» հայոց աշխարհի, մինչեւ Չապէլը, Կիւան ու Սօսէն, մինչեւ այն մայրերը, որոնք Տէր Չօրի անապատներուն մէջ նահատակուեցան:

Հայ մայրը ընտանիքին համար կեանքի ծառն է, տիպար ունենալով Աստուածամայրը: Չուր տեղ չէ, որ մեր բանաստեղծները հիմնէ ի վեր յատուկ տեղ տուած են հայ մօր իրենց արուեստի գործերուն մէջ, որովհետեւ հայ մօր դերը չէ սահմանափակուած միայն ընտանիքի ծիրին մէջ, այլ մեծ նշանակութիւն ունեցած է մեր ազգային կեանքին մէջ:

Անոնք են մեր ազգային նկարագրին երգիչներն ու մղիչները:

Իւրաքանչիւր հայ մայր այսօր պէտք է գիտակցի, որ պատասխանատու դեր ունի ու կրնայ շէնցնել եւ նոյն ատեն քանդել մեր ազգային կառոյցը, ինչ որ դարերու ընթացքին թշնամիի ամէնէն բիրտ ուժերը ձախողեցան ընել:

Սակայն դժուարին օրեր տեսած ու ապրած մեր ժողովուրդի այսօրուան մայրերը վստահաբար կը գիտակցին ազգային այն ծանր բեռին, որ դրուած է իւրաքանչիւր հայ կնոջ ուսին եւ մանաւանդ ամէն տարի գարնանային այս օրերուն մեր մատուցած յարգանքին ընդմէջէն քիչ մը եւս կը ծանրանայ՝ միշտ յուսադրիչ եւ խանդավառ հեռանկարով...:

Ինչպէս ըսած է Խորէն Ա. Կաթողիկոս.-
«Հայ կինը պատուաւոր տեղ մը շինած է իրեն համար, ոչ միայն ընտանեկան կեանքին մէջ իր ունեցած մեծ դերով, այլ նաեւ հայ կեանքի կրթական ու բարեսիրական մարզերու մէջ իր բերած սրտանուէր գործունէութեամբ»:

Փունջ մը ծաղիկ, խունկ ու մոմ եւ ուրիշ ոչինչ կրնանք տալ այն մայրերուն, որոնք բաժնուած են իրենց ընտանիքէն:

Բանաստեղծ Մուշեղ Իշխանի խօսքերով.
«Մայր իմ՝ արեւ եւ հեռանուշ լուսնկայ
Հարձար նշխար ու միացար մեր հողին
Եւ հողն անուշ հայրենիքին հնամայ
Քիչ՝ աւելի քաղցրացաւ...»

Մայր իմ՝ երկինք եւ առաւօտ սրբալոյս
Դուն մեր հողին տուիր հոգիդ խնկաբոյր
Եւ հողը սուրբ՝ լուսապսակ պապերուս՝
Քիչ՝ աւելի սրբացաւ...»

Մայր իմ, Դու գանձ եւ անսպառ ոսկեհանք
Հարձար խորհուրդ եւ հողակոյտ աննշան,
Բայց գանձն անխոյզ մեր հողերու լանջին տակ՝
Քիչ՝ աւելի աճեցաւ...»

Մայր իմ աղբիւր սիրոյ անհաս հրաշքի
Գացիր ննջել Լուսաւորչի աստղի տակ
Եւ սիրտն անհուն Հայաստանի մայր հողի
Քիչ՝ աւելի մայրացաւ...»

Մայր իմ՝ երդիք, մայր իմ՝ սեղան տոհմական,
Հարագատ բառ եւ սուրբ բարբառ մայրենի,
Քեզնով հիմա աշխարհն Հայոց աննման
Քիչ՝ աւելի հայացաւ...»:

ՊԱՆԱՆՈՎ ՊԱՅՔԻ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ

- Բաղադրութիւն**
- 300 կրամ պանան
- 1^{1/4} գաւաթ ձեթ
- 1 դգալ փխրեցուցիչ (պէյքինկ բաուտըր)
- 200 կրամ ալիւր
- 1^{1/4} գաւաթ շաքար
- 1/2 դգալ կասիա (տարչին)
- 1/3 դգալ սոսա
- 100 կրամ չամիչ

Պատրաստութիւն
Նախ պանանը լաւ մը կը ճգ մենք:
Կ'աւելցնենք շաքարը ձեթը եւ լաւ մը կը խառնենք, ետքը կ'աւելցնենք ալիւրը՝ մանր մաղէն անցնելէ ետք:
Փխրեցուցիչը, սոսան եւ կասիան ավելցնելով լաւ մը կը խառնենք:
Ամենավերջը կ'աւելցնենք չամիչը:
Ստացուած խմորը կը լեցնենք իւրով պատուած ափսէի մը մէջ եւ հաւասարապէս կը տարածենք գալս:
Կ'եփենք 180 աստիճան տաքութեամբ փուռին մէջ՝ մօտաւորապէս 35 վայրկեան:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ...

Սկիզբ՝ էջ 5

թե. «Միջավայրի, մտածելակերպի և գործելաոճի տարբեր հակասութիւնները և աններդաշնակութիւնները կազմակերպական ուժով և ընկերակալական բարոյականութեան շաղախով ի մի բերելու, համադրելու և մարտնչող գործի վերածելու 337-ի յատկութիւնը անոր առաքելութեան կու տայ իւրայատուկ տեղ և դեր ազգի ու հայրենիքի պաշտպանութեան, հզօրացման և ժողովուրդի բարօրութեան ապահովման ճիգերուն մէջ»:

ԵՐԲ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ...

Սկիզբ՝ էջ 5

տուութեան կանչելու պահանջները սկիզբ առած են դէպքերու յաջորդ օրերուն իսկ, սակայն Լոնտոն հաւատարիմ մնացած է ուրացողի, բռնադատողի և արհամարհողի իր վարքագիծին: Մօտաւորապէս 20 տարի ետք, լուրջեան ու յանցապարտութեան պատժէին վրայ առաջին ճեղքերը ի յայտ եկած են, պաշտօնական քննութիւն բացուած է դէպքին ծալքերուն ու գիտութեան կրակ բանալու դրդապատճառներուն մասին: Զննութիւնները ի յայտ բերած են, որ կրակող գիտութեան տու վկայութիւն տուած էին, պատճառաբանելով, որ գիտելի ցուցարարներու դէմ յանդիման էին, և յանցապարտութեան գերծ մնալու ապահովութիւն ստացած էին:

Զննութիւններն ու հետախուզութիւնները կտրած են քանի մը հանգրուան, իւրաքանչիւր փուլ տրուութիւններ ի յայտ բերած է, մինչեւ որ գրաւող ուժերուն կողմէ անհարկի կրակոցները բարձրացուցած են դատապարտանքի արդար ձայներ: Բրիտանիոյ վարչապետներէն Տէյվիտ Էմմերսոն և Թոնի Դլէր իրենց օրերուն հաստատած են իրենց բանակայիններուն մեղապարտութիւնը, Դլէր մինչեւ իսկ ներողութիւն խնդրած է գոհեղով ընտանիքներէն...:

Հակառակ այս բոլորին, «ԷՖ» կոչուած գիտնորին դէմ դատական հարց յարուցելու լուրը բողոքի ձայն բարձրացնելու առիթ տուաւ բանակայիններու աստիճանաւոր մը ըսաւ, որ աւելի քան 40 տարի անցած է դէպքերէն, գիտնորները ակընթարթային հակազդեցութիւն ունեցած են բիրտ արարքներու և կարելի չէ այսքան տարի ետք գանձը հաշուետուութեան կանչել (ի դէպ, 20 կասկածելիներէն մէկը արդէն մահացած է անցեալ տարի): Սակայն փաստերը ցոյց կու տան, որ գիտնորները անհարկի կերպով գէշի դիմած են, ցուցարարները գիտնուած չէին, բացի մէկէն, - սպանեալները անգէն էին ու կարելի էր նման արհեստագործութեան խուսափիլ, ինչ որ կը նշանակէ, թէ կարելի էր խուսափիլ նաեւ յաջորդ տասնամեակներու բիրտ արարքներէն ու հակադարձութիւններէն...

Վաղը-միւս օր յայտնի կ'ըլլայ, թէ խնդրոյ առարկայ գիտնորը ինչպիսի՞ դատաւարութեան պիտի ենթարկուի, երբ կը սպասուի անոր ինքնութեան բացայայտումը: Աւելի՛ կարելորդ, սակայն, այն իրականութիւնն է, որ «Արիւնալի Կիրակի»-էն աւելի քան 45 տարի ետք, գոհեղուն ընտանիքները և անոնց գօրակցողները չեն իրաժարած իրենց դատէն, արդարութիւն կը պահանջեն, կան առաջին փուլերու ստապատիր վկայութիւններն ու ուրացումները հերքող փաստեր: Այսօրուան նոր տուեալներով, Արդարութեան խօսքը կը թուի անխուսափելի:

Արդարութիւնը չի կրնար անվերջ լուրջեան մատուիլ ու քաղաքական հաշիւներու գոհ դառնալ, երբ գայն պահանջողը չի փատիր, կան փաստուած ոճիրներ և յանցապարտներ: Ոճրագործը կրնայ ըլլալ անհատ գիտնոր, անոր ետին կանգնող պետութիւն կամ ցեղասպանութիւն գործած կառավարութիւն, ինչպէս որ է պարագան Թուրքիոյ ու երեկի և այսօրուան այլ ոճրագործ կառավարութիւններուն:

Ի Ն Չ Ո ՚ Բ ...

Սկիզբ՝ էջ 9

հրատարակած «The Young Turks' Crime Against Humanity: The Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire» գիրքը ներկայացնելն էր: Տղաքը, ինչպէս վերը յիշուեցաւ, առցանց սրահը կ'ապահովէն ու ճեղքարկին յայտարարութիւնը առցանց կը փոխանցեն համալսարանի քարտուղարութեան, որպէսզի տպուի և ապա համալսարանի տարբեր բաժիններուն մէջ փակցուի: Յայտարարութեան վրայ գիրքին կողքի նկարը կայ ու բնականաբար հեղինակին անունը և գիրքին վերնագիրը:

Տղաքը տարօրինակօրէն «բարեփոխուած» յայտարարութիւն մը կը ստանան: Ե՛ւ ելեկտրոնային, ե՛ւ տպուած տարբերակները ամբողջութեամբ վերամշակուած են: Գիրքին վերնագիրը շնջուած է, իսկ կողքի նկարին այն բաժինը, որ կը կրէ վերնագիրը՝ կտրուած է...: Երբ կը հարցնեն, թէ ինչ է պատճառը նման ոտնձգութեան, քարտուղարութեան անպաշտօն կերպով կը փոխանցեն, թէ թրջագիտութեան բաժանմունքը վրդոված ու միջամտած է, որ յայտարարութիւնը վերատեսութեան ենթարկուի, կամ նոյնիսկ ամբողջ ձեռնարկը չեղեալ համարուի: Փաստօրէն ժողովրդավարութեան և խօսքի ազատութեան ջատագով հանդիսացող Լոնտոնի համալսարանին մէջ, թրջական կողմը յաջողած էր միջամտութիւն կատարել ու խոչընդոտներ ստեղծել:

Տղաքը պաշտօնական բողոք կը ներկայացնեն համալսարանի տնօրէնութեան: Հարցաքննութիւն տեղի կ'ունենայ և յայտարարութիւնը իր իսկական ձեւաւորումով կը տպուի: Այս միջոցին, պրն. Աքչամ դժբախտաբար Ամերիկայի մէջ սըր-

տի կաթուած կ'անցնէ և յայտարարութիւնները չփակցուած, ձեռնարկը չեղեալ կը համարուի...:

Երրորդ ձեռնարկը սուրիական տագնապին մէջ սուրիահայութեան իրավիճակին կը նուիրուի: Օքսֆորտի համալսարանի դասախօս դոկտ. Հրաչ Զիլինկիրեանի գլխաւորութեամբ կը կազմակերպուի գեղարուական հանդիպում մը, որուն կը ներկայանան այս հարցով հետաքրքրուած աւելի քան 40 ուսանողներ, ակադեմիականներ և հիւրեր: Դոկտ. Զիլինկիրեանին և Չէնիթին գեղարուներէն ետք, հարց ու պատասխանի ընթացքին՝ «Հայերը սուրիական տագնապին մէջ ո՞ր կողմին հետ են», «Ճի՞շդ է որ նախագահ Ասատը փոքրամասնութիւններուն պաշտպան է և այս պատճառով փոքրամասնութիւնները իշխանութիւններուն կողքին կանգնած են» և այլ հարցումներ քննարկելու ետք, սրահին ճի՞շդ ետեւի մասը նստած տարեց մարդ մը ձայն կ'առնէ ու կը սկսի խօսիլ. «Մենք՝ այս շարքին վրայ նստածներս, բոլորս ասորիներ ենք: Այսօր եկած ենք ըսելու, որ պէտք չէ միայն հայերուն մասին խօսիլ, պէտք է նաեւ ասորիներու տագնապներուն մասին խօսիլ: Հերիք է միայն Հայոց Ցեղասպանութեան և ձեր հարցերուն մասին բարձրաձայն խօսիլ: Մենք ալ Սուրիա կ'ապրինք, մենք ալ ձեզի պէս 1915-ին Օսմանեան կայսրութեան կողմէ ցեղասպանութեան ենթարկուած ենք, Սէյֆօ կը կոչենք այդ: Այսօր եւս, հարիւր տարի ետք, նոյն տագնապէն կ'անցնինք, Սուրիոյ մէջ ասորիները նոյնքան վտանգուած են, որքան հայերը և մենք պարտաւոր ենք համագործակցիլ, որպէսզի մեր ժողովուրդներուն անվտանգութիւնը ապահովենք: Ինչո՞ւ չենք համագործակցիլ»...:

(շարունակելի)

15 ՄԱՐՏ...

Սկիզբ՝ էջ 4

համար կօշկակարութիւն սորվեցաւ: Բայց քանի մը ամիս ետք կանչուեցաւ Ուաշինկթըն, Մ.Ն. հանգներ, Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Արմէն Գարոյի կողմէ, որ կը ղեկավարէր «Նեմեսիս»ի գործադրութիւնը:

Ուշագրաւ մանրամասնութիւն է և «Նեմեսիս»ի արխիւին հրապարակումէն ետք ծանօթ փաստ է, որ իթթիհատական պարագլուխներու ահաբեկիչներուն ճշդումը կատարուած է վիճակաճգութեամբ և այդպէս է, որ Սողոմոն Թեիլիրեանին վիճակուեցաւ Թալէթի ահաբեկումին գործադրութիւնը:

Արմէն Գարոյի յանձնարարականով՝ Թեիլիրեան Դեկտեմբեր 1920-ին ուղեւորուեցաւ Ժնև, ուր կէ անցաւ Պերլին (Գերմանիա), ի գործ ղնելու համար Թալէթի ահաբեկման ծրագիրը:

Չարդարար պարագլուխը Ալի Սալէհ Պէյ անցագրով ու ծպտուած կ'ապրէր Պերլինի Հայտենաբերկ փողոցի վրայ: Թեիլիրեան, իբրեւ ուսանող,

սենեակ մը վարձեց Թալէթի տան ճիշդ դիմացը, ուրկէ տեսական հըսկողութեան տակ առաւ ցեղասպան ճիւղին շարժումներն ու կենցաղը՝ իրենց յետին մանրամասնութեամբ: Եւ 15 Մարտ 1921-ի առաւօտեան ժամը 10-ին, երբ Թալէթ իր բնակարանէն դուրս գալով կը յառաջանար մայթէն, Թեիլիրեան հանդիպակաց մայթէն փողոցը կտրեց, դէմ առ դէմ գալու համար մօտեցաւ շարդարարին և ատրճանակի մէկ գնդակով գետին փռեց գայն: Անցորդները յարձակեցան Թեիլիրեանի վրայ, խոշտանգեցին գայն՝ առանց գիտնալու, թէ ինչո՞ւ օրցերեկով բարեհամբոյր տեսքով այդ երիտասարդը ահաբեկած է անշունչ գետին փռած էր անծանօթ անցորդը...

Շահան Նաթալի կը վկայէ, որ Սողոմոն Թեիլիրեանին ինք յանձնարարած էր ահաբեկումէն ետք փախուստ չտալ և յանձնուիլ գերմանական իշխանութեան, որպէսզի արար-աշխարհի առջեւ Թալէթ դատուէր և իր հետ դատավարութեան ենթարկէր Թուրքիոյ գործած ցեղասպանական ահաւոր ոճիրը:

Թեիլիրեան ձեռքաւարուեցաւ և աղմկալից դատավարութեան արժանացաւ: Գերմանական դատարանը հաստատեց, որ ահաբեկումի ենթարկուած «գոհը»՝ Թալէթ իսկութեան մէջ գոհ չէր, այլ՝ դահիճ էր ու, աւելին, դահիճապետ էր, որուն ուսերուն կը ծանրանար ամբողջ ժողովուրդ մը ցեղասպանութեան ենթարկած ըլլալու պետական յանցագործութեան ծանրագոյն պատասխանատուութիւնը:

Փաստօրէն Սողոմոն Թեիլիրեան կրկնակիօրէն պատմութիւն խտացնող խորհրդակիշ դարձաւ 15 Մարտ 1921-ի իր հարուածով և ցեղասպան թուրք խորհրդանշող Թալէթի ահաբեկումով: Նախ մարմնաւորեց հայոց Արդար Դատաստանը գործադրող բազուկը: Ապա՝ խորհրդանշեց միջազգային ճանաչումն ու դատապարտումը հայ ժողովուրդին դէմ Թուրքիոյ գործադրած Ցեղասպանութեան:

Արդէն հանրայայտ իրողութիւն է և հանրագիտական ճշմարտութիւն, որ նոյնինքն «Ցեղասպանութիւն» բառը իր ժամանակակից իմաստով գործածութեան յանձնած Ռաֆայէլ Լեմբին ներշնչուեցաւ որոշապէս Թեիլիրեանի դատավարութեան և հիմնուեցաւ այն մեծ հարցադրումին վրայ, թէ ինչո՞ւ մէկ մարդու ահաբեկման համար կը դատուէր Թեիլիրեան անունով հայ երիտասարդը, մինչ անդին դատ ու դատաստանի չէր ենթարկուած մէկուկէ միլիոն անմեղ հայերու ցեղասպանութեան զլխաւոր պատասխանատու թալէթներու պետական իշխանութիւնը...

15 Մարտը այս առումով կըրկնակի՝ յիշատակութեան արժանի էջ է հայոց յուշատետրին մէջ:

Նաեւ՝ Հայկական Պահանջատիրութիւնը մինչեւ արդար դատաստան յառաջ մղելու պայքարի ուխտին վերանորոգման Օրն է, մինչեւ որ խոնարհի հայասպան թուրք պետութիւնը և հայ ժողովուրդը ամբողջապէս վերատիրանայ իր ոտնակոխուած իրաւունքներուն:

Մարզական

Ռաֆֆի Սիկսհեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԱՆՈՅՇ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ՆՈՒԱԾԵՑ ԵՐՈՊԱՅԻ ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏԻ ՏԻՏՐՈՍԸ

Հայաստանը ներկայացնող բռնցքամարտիկ Անոյշ Գրիգորեան շարունակելով իր յաղթական մրցումները, վարկավազի մեջ ընթացող բռնցքամարտի Եվրոպայի ախոյեանության աւարտական մրցումին հասաւ: Ըստ Հայաստանի բռնցքամարտի դաշնության մամուլի ծանայութեան, 51 ըլկ. Ծանրութիւն ունեցող Անոյշը ախոյեանութեան եզրափակիչ մրցումին յաղթեց ռուս բռնցքամարտիկին Ե. Նուաճեց ախոյեանի կոչումը:

Յիշեցնենք, որ կիսաեզրափակիչ մրցումին, Անոյշ Գրիգորեան յաղթած էր Իտալիոյ ներկայացուցիչին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՉԵՆԱՍՏԻՆ ԶԻՏԱՆ ՎԵՐԱԳՐԱՋԱՄ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲ

Սպանիոյ մայրաքաղաքի արքայական ակումբ Ռեալ Մատրիտի վարչակազմը պաշտօնապէս ներկայացուց խումբ վերադարձած մարզիչ Չենաստին Զիտանը: Այդ մասին յայտարարութիւն կատարեց սպանական ակումբի պաշտօնական կայքը: Ֆրանսացի մասնագէտը թագաւորական ակումբին հետ պայմանագրութիւն կնքեց մինչեւ 2022 թուականի ամառը, ակումբին մարզիչը մնալու: Ան փոխարինեց արժանթինցի Սանթիակո Սուարին, որ անցեալ շաբթուան աւարտին պաշտօնազրկուեցաւ:

Յիշեցնենք, որ Զիտան Ռեալը գլխավորած էր 2016 թուականէն մինչեւ 2018-ի Յունիսը: Այդ ընթացքին մատրիտցիները անոր գլխավորութեամբ երեք անգամ յաղթեցին Չեմպիոնզ Լիկին, 2 անգամ ՌԻԵՖԱ-ի սուփըր բաժակին ու աշխարհի ակումբային առաջնութեան տիրացան, մէկ անգամ դարձան Սպանիոյ ախոյեան Եւ Սուփըր բաժակակիր:

ԻՐԱԿԱՆԱՑԱՄ «ՉԵՄՓԻՆՆԵՆ-ԼԻԿ» ԵՒ «ԻՐՈՓԱ ԼԻԿ» ԶԱՌՈՐԴ ԱՄՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԱԶԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրբաթ, 15 Մարտին Նիոնի մէջ (Չեխիցերիա) տեղի ունեցաւ Եվրոպայի ակումբային «Չեմպիոնզ Լիկ»-ի եւ «Իւրոփա Լիկ»-ի ֆուլթայլի մրցաշարքերուն քառորդ աւարտականի մրցումներուն վիճակաձգութիւնը:

«Չեմպիոնզ Լիկ»-ի քառորդ եզրափակիչի մրցումներուն, Պարսելոնան կը մրցի Մանչեսթըր Իւնայթըտի դէմ, իսկ Իւլթերսու՝ Այաքս Ամսթըրտամի դէմ, Լիվըրփուլ՝ Փորթոյի դէմ: Չորրորդ ճակատումը դարձաւ անգլիական զոյգ ակումբներուն միջեւ ամենէն հետաքրքրականը: Կողմերն էին՝ Թոթեմհամը եւ Մանչեսթըր Սիթին: Երթի մրցումները տեղի կ'ունենան 9-10 Ապրիլին, իսկ դարձի մրցումները՝ 16-17 Ապրիլին: «Իւրոփա Լիկ»-ի վիճակաձգութիւնէն վերջ հետեւեալ արդիւնքը արձանագրուեցաւ. - Նափոլի՝ Արսենալի դէմ, Սլաւիա՝ Փրակա - Չելսիի, Վիարեալ՝ Վալենսիոյ, իսկ Պենֆիլան՝ Փորթոյի դէմ:

ՌԱԿՊԻ

Պետիկ Աւտոնեան

Ռակպի 15-ը հաղորդակցական մարզածէ մըն է: Ռակպին սկիզբ առած է Անգլիոյ մէջ 19-րդ դարուն: Խաղի հիմնական օրէնքը հաւկթածէ գոյակը բռնելով վազելն է: Խաղը նախատեսուած է բաց եւ խոտով ծածկուած դաշտի համար, որ 100 մէթր երկայնք եւ 70 մէթր լայնք պետք է ունենայ, իսկ դաշտին վերջաւորութեան տեղադրուած պետք է ըլլան H տառին ձեւը կրող դարպասներ:

Ռակպի 15-ը ներառուած է Միջազգային Ռակպիի Միութեան (ՄՌՄ) խաղերու ցանկին մէջ 1886-էն սկըսեալ: Այս մարզածեւով կը զբաղին 115 երկիրներու մարզիկներ: 1995-ին ՄՌՄ-ն հրատարակեց այս խաղի մարզիկներուն համար նախատեսուած պայմանները, ինչ որ օգնեց մարզածեւի զարգացման:

Ռակպիի միջազգային առաջին մրցոյթը տեղի ունեցած է 1987-ին, կ'իրականանայ չորս տարին անգամ մը եւ յաղթողին կը յանձնուի ռակպիի հիմնադիր Ռուէյ Էլլիսի բաժակը: Եվրոպական երկիրներու հաւաքականներուն շրջանային մրցումները եւ հարաւային երկիրներու հաւաքականներուն շրջանային մրցումները տեղի կ'ունենան ամէն տարի: Միջազգային ամենամեծ մրցանակներուն տիրացած են. - Ֆրանսական Top 14-ը, անգլիական Guinness Premiership-ը, հարաւափրիկեան Currie Cup-ը եւ Նոր Զելանտայի Air New Zealand Cup-ը: Միջազգային մրցոյթներուն մաս կը կազմէ Նաեւ -Magners League-ը, որուն կը մասնակցին իրլանտական, սկոտլիական եւ Ռուելզի ակումբները:

Խաղողներ

Իւրաքանչիւր խումբ ունի 7 խաղող դաշտին վրայ եւ 5 փոխարինող: 7 հոգիւնց ռակպին եւ 15 հոգիւնց ռակպին Նոյն ձեւի դաշտի վրայ կը խաղցուին: Ընդհանրապէս 7 հոգիւնց ռակպի խաղողները, 15 հոգիւնց ռակպի խաղողներէն աւելի սիւսար կ'ըլլան:

Խաղին Տեսողութիւնը

Ռակպի խաղը կ'ընդգրկէ երկու կիսախաղ: Իւրաքանչիւրը կը տեւէ եօթը վայրկեան: Եթէ երկու խումբերը հաւասար կետով աւարտեն խաղը, տեղի կ'ունենայ 5 վայրկեանսոց երկարաձգում, մինչեւ որ խումբերէն մէկը կետ նշանակէ ու շահի:

Երկուշաբթի 25/3	Երեքշաբթի 26/3	Չորեքշաբթի 27/3	Հինգշաբթի 28/3	Ուրբաթ 29/3	Շաբաթ 30/3	Կիրակի 31/3
7° 17°	7° 18°	6° 16°	8° 17°	5° 15°	7° 20°	8° 18°

ՀՈԳԵՆՈՅՍ Տ. ԵՉԼԻԿ...

Մկրտչի 1

դուրբան:

Տ. Եզնիկին վախճանման գոյժը շուտով տարածուեցաւ:

Ուրբաթ, 15 Մարտ առաւօտեան լուսահոգի քահանային անշնչացած դիակը հիւանդանոցէն տեղափոխուեցաւ Ս. Աստուածածին եկեղեցի: Յատուկ աղօթք արտասանուեցաւ Առաջնորդ Սրբազան Զօր կողմէ, քահանաներուն մասնակցութեամբ, երեցկոջ եւ ողբացեալ քահանային հարազատներուն ներկայութեամբ: Աւանդութեան համաձայն մինչեւ յաջորդ առաւօտ քահանաներ հերթաբար սաղմոսներ կարդացին: Հաւատացեալներ մերթընդ մերթ եկան իրենց յարգանքի

ւեր արարողութեան: Հոծ ներկայութիւնը լռելեայն, աղօթամբունջ յուզախառն վիճակով իր մասնակցութիւնը կը բերէր: Հրաժեշտի յուզիչ պատկերը խորհրդաւոր մթնոլորտ կը ստեղծէր: Հասած էր վերջին օժման հոգեգրաւ պահը: Հարիւրաւոր երեխաներ Ս. Միւռնով դրոշմող քահանան այժմ վերջին օժում պիտի

ստանար: Առաջնորդ Սրբազան Հայրը մեղմաթրթիռ ձայնով «Առաքելոյ աղաւնոյ» շարականը երգելով, միւռնաթափ աղաւնիէն հոսեցուց երկնահոս ձեթին կաթիլները, սրուակը լեցուցաւ Ս. Միւռնով, ապա Սրբազան Հայրը բթամատով օծեց անշնչացած մարմնին աջ ձեռքն ու ճակատը: Ամփոփապէս կենսագրական ամփոփ տուեալներու մասին անդրադարձ կատարուեցաւ քահանայ հայրերու կողմէ՝

տուրքը մատուցելու եւ ցաւակցելու: Հայ եկեղեցւոյ ծիսակարգին համաձայն Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ, Շաբաթ, 16 Մարտ 2019-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին: «Ողջոյն»-էն առաջ տեղի ունեցաւ լուսահոգի Տ. Եզնիկի քահանային վերջին օժումը: Արարողութեան կը հանդիսապետէր Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջ-

հայերէն եւ արաբերէն լեզուով: Առաջնորդ Սրբազան Հայրը դամբանական խօսքը արտասանեց, մեկնելով Սաղմոսեղբուն «Աստուած զիս պիտի փրկէ մահուան ծիրաններէն՝ զիս իր քով պիտի առնէ» (Սղ 49: 15): Ան լուսահոգի Տ. Եզնիկի քահանային արժանիքներուն առնչուած ակնարկ կա-

նորդ Գերշ. Տ. Շահան Սրբ. Արք. Սարգիսեան: Ներկայ էին Հայ Կաթողիկէ համայնքապետը, քրիստոնեայ համայնքներու ներկայացուցիչ կրօնաւորներ, Ազգային Իշխանութիւն, միութեանց, կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ եւ հաւատացեալներու խումբերամ բազմութիւն մը: Վախճանեալ քահանայ հօր մարմինը Ս. Խորան տեղադրուեցաւ, Ս. Պատարագի զգեստաւորեալ վիճակով, դագաղին մէջ խաղաղ կը նընջէր: Ողբածայն շարականներ երգուեցան եւ հոգեխօս աղօթքներ արտասանուեցան: Ժողովուրդը երկիւղած բարեպաշտութեամբ կը հետե-

տարեց, դիտել տալով անոր ամբողջանուէր ծառայասիրութիւնը, որմով գործեց կոչումի գիտակցութեամբ, հեզութեամբ, հաւատարմութեամբ եւ աշխատասիրութեամբ: Սրբազան Հայրը ըսաւ. «Լուսահոգի Տ. Եզնիկի քահանային վաղահաս մահը ցնցիչ իրականութիւն է, որուն հետեւանքով սուզը պատեց մեր ներսիդին: Տ. Եզնիկի քահանային 22 տարուայ ծառայութեան ընթացքին կրցաւ կառչիլ բարոյին եւ ձգտիլ կատարեալին: Հեզութեամբ եւ հնազանդութեամբ յատկանշուեցաւ: Հայ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ անդաստանին մէջ ծառայող այս մշակը, որպէս քրիստոսի

KOHAR

ARMENIAN SONGBOOKS & DICTIONARIES

Library

ԳՈՀԱՐ Հայկական Երաժշտական Գրադարանի Լիբրանի մէջ, պատրաստ է փոխարժէքով ստանալ

- Հայկական երգարաններ
- Հայերէն եւ Հայերէնէ այլ լեզուներու բառարաններ
- Գիլիկիոյ պատմական գիրքեր
- Ցեղասպանութեան հետ առնչուած գիրքեր
- Մանրանկարչութեան գիրքեր

Եթէ ունիք նման գիրքեր եւ կը փափաքիք զանոնք վաճառել, կը խնդրենք մեզի հետ կապ հաստատել հետեւեալ հասցէներով.

Հեռ: + 961 - 1 /447116
info@koharlibrary.com

P.O. Box 17-5511 • 243 Nahr Street • Beirut 1104.2050 • Lebanon
 Tel.: 961-1/447116 • Fax: 961-1/445888 • E-mail: info@koharlibrary.com
 Website: www.koharlibrary.com

սպասաւոր Աստուածատուր շնորհները ծառայեցուց ի խնդիր եկեղեցւոյ պայծառութեան: Քահանայ հօր

կեանքի ամենաուրախ պահերը շարական երգելն ու սորվեցնելն էր: Հայ Եկեղեցին ու շարականները անբաժան մասերն էին իր էութեան: Անվերապահ սեր ցուցաբերեց Աստուծոյ նկատմամբ եւ գործնապէս իր հաւատքը արտայայտեց, վկայութիւն մը, որ անջնջելիօրէն դրոշմուած պիտի մնայ մեր հաւաքական յիշողութեան մէջ: Արդարեւ, մեր խորագգաց

Սրբազան Հայրը փոխանցեց Վեհափառ Հօր գնահատանքը ողբացեալի նուիրումին ու խորագգաց ցաւակցութիւնը: Ապա Առաջնորդ Սրբազան եւ քահանայ հայրերը ողջոյնի համբոյրը փոխանցեցին Տ. Եզնիկի քահանային: Պատարագի ավարտին կարդացուեցաւ թաղման կարգին յատուկ աղօթքը: Թափօրը Առաջնորդ Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ ուղղուեցաւ Ազգային գերեզմանատուն, ուր արարողակարգը շարունակուեցաւ: Տեղի ունեցաւ հողի օրհնութիւնը եւ գերեզմանի կնքումը: Ապա Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ ներքնասրահին մէջ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, երեցկիւնը եւ քահանայից դասը ցաւակցութիւններ ընդունեցան: Տ. Եզնիկի քահանային իր ողջ էութեամբ ծառայեց եւ Տիրոջ տան վայելչութեան համար ան-

ցաւակցութիւնը կը յայտնենք երեցկոջ ու զաւակներուն, պարագաներուն եւ քահանայից դասուն: Կ'աղօթենք որ քահանայ հայրը արքայութեան բնակիչ դառնայ եւ Տիրոջ օթեւաններուն մէջ յաւետ դառնայ իրեշտակներուն երգակից՝ փառաբանելու Աստուծոյ Սուրբ անունը»:

ձանձրոյթ գործեց: Հովուական ծառայութեան ընդմէջէն Աստուծոյ խօսքը առատօրէն սերմանեց եւ օրհնաբեր յիշատակ կտակեց համայն սուրիահայութեան: Խաղաղութեամբ եւ յարութեան շունչով ննջէ՝ բարեպիտ քահանայ եղբայր պատուական: